

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Εβδομος

Συνδρομή ἑτησία: Ἑ. Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

3 Ἰουνίου 1879

Σφραγὶς
Διοικητικοῦ τοποτηρητοῦ Μεγαρίδος ἐπὶ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου]

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καποδιστρίου ὁ ἀδελ-
φὸς αὐτοῦ Λύγουστινος ἀνεκηρύχθη κυβερνήτης
τῆς Ἑλλάδος τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1832. Ὀλίγον
ὅμως καιρὸν μετέπειτα, ἐν Μεγάρῳ, οἱ ὑπὸ τὸν
Νοταρᾶν συνηγμένοι πληρεξούσιοι συνέστησαν τὴν
ἀντικυβερνητικὴν λεγομένην κυβέρνησιν, ἥτις κα-
τήργησεν ἐν ταῖς σφραγίσιν αὐτῆς τὸν «Φοῖνικα»
καὶ ἐπανέφερε τὴν «Ἀθηνᾶν», σύμβολον τῶν σφρα-
γίδων τῆς Ἑλλάδος πρὸ τοῦ Καποδιστρίου.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνίχται· ἰδί σελ. 321.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'.

Ἐν ᾧ ἐκτίθενται πράγματα, συμβαίνοντα εἰς
μόρους τοὺς Ἀμερικανικοὺς σιδηροδρόμους.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἡ ἀμαξοστοιχία ἐξηκολού-
θει ἀκωλύτως τὸν δρόμον τῆς, παρήρχετο τὸ
φρούριον Σώδερς, διέβαινε τὰ στενὰ τῆς Σεγέν-
νης καὶ ἀφικνεῖτο εἰς τὰ στενὰ τοῦ Ἑβάνς.
Κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ σιδηροδρόμος ἐφθάνεν
εἰς τὸ ὕψιστον αὐτοῦ σημεῖον, ἥτοι ὀκτὼ χι-
λιάδας ἐνενήκοντα καὶ ἓνα πόδας ὑπὲρ τὴν
ἐπιφάνειαν τοῦ Ὠκεανοῦ. Οἱ δὲ ὁδοιπόροι κα-
τέπιφάνειαν πλέον ἐκεῖθεν μέχρι τοῦ Ἀτλαντικοῦ
δι' ἀπεράντων πεδιάδων, ἃς ἡ φύσις αὐτὴ εἶχεν
ἰσοπεδώσει.

Ἐκεῖ ἀπεσπάτο τοῦ μεγάλου κορμοῦ τοῦ σι-
δηροδρόμου ἡ πρὸς τὸ Δένβερ διακλάδωσις, τὴν
κυριωτάτην πόλιν τοῦ Κολοράδου. Ἡ χώρα ἐ-
ΤΟΜΟΣ 2'—1879.

καίην πλουτεῖ μεταλλείων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου,
καὶ περιέχει ἤδη πλείους τῶν πεντηκοντακισχι-
λίων κατοίκων.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἶχον ἤδη διανυθῆ ἐπὶ
τρία ἡμερονύκτια χίλια τριακόσια ὀγδοήκοντα
δύο μίλια ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου, τέσσα-
ρες δ' ἔτι ἡμέραι καὶ τέσσαρες νύκτες ἐμελλον
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ν' ἀρκέσωσι μέχρι Νέας
Γόρκης, καὶ ὁ Φιλέας Φόγ ἐμνεven οὕτω ἐντὸς
τῶν ὁρισμένων του προθεσμιῶν.

Διαρκούσης τῆς νυκτὸς παρήλθεν ἡ ἀμαξο-
στοιχία δεξιόθεν τοῦ πεδίου Οὐώλβα, ὁ δὲ πο-
ταμὸς Λοτζ-πὼλ ἔρρεε παραλλήλως πρὸς τὴν σι-
δηρὰν ὁδόν, παρακολουθῶν τὴν εὐθείαν με-
θόριον γραμμὴν μεταξὺ Γόμινγκ καὶ Κολοράδου.
Τὴν ἐνδεκάτην ὥραν ἀφικνοῦντο οἱ ὁδοιπόροι εἰς
Νεβράσκαν, παρήρχοντο ἐγγὺς τοῦ Σέτζουϊκ,
καὶ προσήγγιζον εἰς τὴν κόμην Ἰουλίαν, κειμέ-
νην παρὰ τὸν μεσημβρινὸν κλάδον τοῦ ποταμοῦ
Πλάττη.

Ἐκεῖ ἐνεκαινίσθη τὴν 23 ὀκτωβρίου 1867
ὁ Εἰρηνικὸς σιδηροδρόμος, οὗτινος ἀρχιμηχανι-
κὸς ὑπῆρξεν ὁ στρατηγὸς Δότζ. Ἐκεῖ ἐσταμά-
τησαν αἱ δύο κραταιαὶ ἀτμομηχαναί, σύρουσαι
ἐννέα ἀμάξας πλήρεις προσκεκλημένων, ἐν οἷς
καὶ ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Θωμᾶς Διούραντ. Ἐκεῖ
ἀντήχησαν αἱ ἐπευφημίαι· ἐκεῖ οἱ Σιὸν καὶ οἱ
Πώουνοι παρέσχον τὸ θέαμα μικροῦ Ἰνδικοῦ πο-
λέμου· ἐκεῖ ἀνεφλέχθησαν τὰ πυροτεχνήματα·
ἐκεῖ τέλος ἐδημοσιεύθη, ἀπὸ φορητοῦ τινος τυ-
πογραφείου, ὁ πρῶτος ἀριθμὸς τῆς ἐφημερίδος
«ὁ Σκαπανεύς τοῦ σιδηροδρόμου.» Οὕτως ἐωρ-
τάσθησαν τὰ ἐγκαίνια τῆς μεγάλης ἐκεῖνης σι-
δηρᾶς ὁδοῦ, ἥτις, ἀγωγὸς προόδου καὶ πολι-
τισμοῦ, ἠνοίχθη διὰ τῆς ἐρήμου, προορισμὸν ἔ-
χουσα νὰ συνδέσῃ πρὸς ἀλλήλας πόλεις, αἵτι-
νες δὲν ὑπῆρχον μὲν εἰσέτι, ἐμελλον ὅμως ν' ἀ-
ναδύσωσιν ἀπὸ τῆς ἀμερικανικῆς γῆς, πρὸς τὸ
σύριγμα τῆς ἀτμομηχανῆς, ἰσχυροτέρας τῆς λύ-
ρας τοῦ Ἀμφίονος.

Τὴν ὀγδὸν πρωϊνὴν ὥραν ἡ ἀμαξοστοιχία
εἶχε παρέλθει τὸ φρούριον Μάκφερσον, ἀπέχον
τριακόσια πενήκοντα ἐπτὰ μίλια τῆς Ὁρά-
χης. Ὁ σιδηροδρόμος παρακολουθεῖ ἐπὶ τῆς ἀ-
ριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ μεσημβρινοῦ κλάδου τοῦ
Πλάττη πάντας τοὺς ἰδιοτρόπους αὐτοῦ ἐλι-
γμούς, τὴν ἐνάτην δὲ ὥραν ἐφθάνον οἱ ὁδοιπό-

ροι εἰς τὴν σπουδαίαν πόλιν τοῦ Βορείου Πλάττη, ὠκοδομημένην μεταξύ τῶν δύο βραχιόνων τοῦ μεγάλου ἐκείνου ρεύματος, ἐνουμένων περὶ αὐτὴν εἰς μίαν μόνην ἀρτηρίαν, ἧς τὰ ὕδατα μίγνυνται πρὸς τὰ τοῦ Μισσοῦρῃ ὀλίγον ὑπεράνω τῆς Ὀμάχης.

Οἱ ἑδοιοπόροι ὑπερέβησαν τὸν ἑκατοστὸν πρῶτον μεσημβρινόν, ὁ δὲ κ. Φόγ καὶ οἱ συμπαίκτορες τοῦ ἀνέλαβον τὸ παίγνιον τῶν, καὶ οὐδεὶς περὶ αὐτοὺς παρεπονείτο κατὰ τοῦ μήκους τῆς ὁδοῦ. Ὁ Φίξ εἶχε κερδήσει κατ' ἀρχὰς γυνέας τινάς, καὶ ἔχανε ἤδη πάλιν, ἀλλ' ἐφαίνετο ἐμπαθῶς εἰς τὸ παίγνιον προσηλωμένος, ὅσον καὶ ὁ κ. Φόγ. Τὴν πρωΐαν ἐκείνην ἡ τύχη κύνθησεν ἐκτάκτως τὸν ἄγγλον εὐπατρίδην. Τὰ ἀξιώματα καὶ τὰ κύρια χαρτιά ἐβρεχόν εἰς τὰς χεῖράς του. Ἐνῶ δέ, μετὰ τολμηρὸν τινα συνδυασμόν, ἡτοιμάζετο νὰ παίξῃ πίκαν, ἠκούσθη φωνὴ τίς ὀπισθεν τῆς ἑδρας του, λέγουσα:

— Ἐγὼ θὰ ἐπαιζῶ καρρόν.

Ὁ κ. Φόγ, ἡ κ. Λουδὰ καὶ ὁ Φίξ ἀνῆγειραν τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶδον παρ' αὐτοῖς τὸν συνταγματάρχην Πρόκτορ.

Ὁ συνταγματάρχης καὶ ὁ Φόγ ἀνεγνωρίσθησαν πάραυτα.

— Ἀ! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀμερικανός, σεῖς, κύριε Ἀγγλε, θέλετε νὰ παίξετε πίκαν;

— Καὶ παίζω, ἀπήντησε ψυχρῶς ὁ Φιλέας, ῥίπτων τὸ δέκα τοῦ χρώματος ἐκείνου.

— Ἐγὼ ὅμως θέλω νὰ παίξετε καρρόν, ἀπήντησεν ὁ συνταγματάρχης διὰ φωνῆς ὀργίλης.

Καὶ ἐκινήθη ν' ἀναλάβῃ τὸ παιχθὲν χαρτίον, προσθέτων:

— Δὲν ἐννοεῖτε τὸ παιγνίδι!

— Ἴσως ἐννοῶ ἄλλο, παρετήρησεν ὁ Φιλέας Φόγ, καὶ ἠγέρθη.

— Εἶθε κύριος νὰ δοκιμάσετε, Τζὼν Βούλ, ὑπέλαβεν ὁ βάνουσσος ἐκεῖνος.

Ἡ κ. Λουδὰ εἶχε γένειο κἀτωχρος, καὶ ὅλον τῆς τὸ αἷμα συνέβρευσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς. Ἐδραζε δὲ τὸν βραχίονα τοῦ Φιλέα Φόγ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπόθησεν αὐτὴν ἡρέμα. Ὁ Πονηρίδης ἡτοιμάζετο νὰ ῥιφθῇ κατὰ τοῦ Ἀμερικανοῦ, ὅστις ἐθεώρει ἀπαθέστατα τὸν ἀντίπαλόν του· ὁ Φίξ ὅμως, ἐγερθεὶς καὶ πλησιάσας εἰς τὸν συνταγματάρχην Πρόκτορ τῇ εἶπε:

— Λησμονεῖτε, κύριε, ὅτι ἔχετε νὰ κάμετε μαζὺ μου, τὸν ὁποῖον ὄχι μόνον ὕβριστε ἀλλὰ καὶ ἐκτυπήσατε!

— Κύριε Φίξ, εἶπεν ὁ κ. Φόγ, μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτῃ ἀφορᾷ ἐμὲ καὶ μόνον. Ἰσχυρίζομαι ὁ συνταγματάρχης ὅτι ἔσφαλα νὰ παίξω πίκαν, μὲ προσέβαλε καὶ πάλιν, καὶ πρέπει νὰ μοῦ δώσῃ λόγον.

— Ὅποταν θέλετε, ἀπήντησεν ὁ Ἀμερικανός, ὅπου θέλετε, καὶ μ' ὅ,τι ὅπλα θέλετε!

Μάτην προσεπάθησεν ἡ κ. Λουδὰ νὰ κρατήσῃ

τὸν κ. Φόγ, καὶ μάτην ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ ἀπεπειράθη νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν ἔριν. Ὁ Πονηρίδης ἤθελε νὰ κρημνίσῃ ἔξω τὸν συνταγματάρχην διὰ τοῦ παραθύρου, ἀλλὰ νεῦμά τι τοῦ κυρίου του τὸν ἐμπόδισεν. Ὁ Φιλέας Φόγ ἐξῆλθε τῆς ἀμάξης καὶ ὁ Ἀμερικανὸς παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὴν διαβάθραν.

— Κύριε, εἶπεν ὁ κ. Φόγ πρὸς τὸν ἀντίπαλόν του, ἔχω μεγάλην βίαν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ οἰαδήποτε βραδύτης δύναται νὰ βλάψῃ σπουδαίως τὰ συμφέροντά μου.

— Καὶ τί μὲ μέλει ἐμεῖ; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Κύριε, ὑπέλαβεν εὐγενέστατα ὁ κ. Φόγ, μετὰ τὴν συνάντησίν μας εἰς Ἄγιον Φραγκίσκον εἶχα ἀποφασίσει νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ νὰ σᾶς ἐπανεύρω, ἀμα ἐτελείωνον τὰς ὑποθέσεις, αἵτινες μὲ καλοῦν εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Ἀλήθεια!

— Μοῦ δίδετε συνέντευξιν μετὰ ἑξ μῆνας;

— Ὅχι μετὰ ἑξ ἔτη καλλίτερα!

— Εἶπα ἑξ μῆνας, ἐπανέλαβεν ὁ κ. Φόγ, καὶ θὰ ἦμαι ἀκριβής.

— Αὐτὰ εἶνε ὑπεκφυγαί! ἀνέκραξεν ὁ Στάμπ Πρόκτορ. Τώρα ἢ ποτέ!

— Ἐστὼ ἀπήντησεν ὁ Φιλέας. Πηγαίνετε εἰς Νέαν Ὑόρκην;

— Ὅχι.

— Εἰς Χικάγον;

— Ὅχι.

— Εἰς Ὀμάχαν;

— Τί σᾶς μέλει; Γνωρίζετε τὸ Πλούμπ-Κρήκ;

— Ὅχι, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ.

— Εἶνε ὁ προσεχὴς σταθμός. Μετὰ μίαν ὥραν ἡ ἀμαξοστοιχία θὰ ᾔν' ἐκεῖ, καὶ θὰ μείνῃ δέκα λεπτά. Μᾶς φθάνουν διὰ ν' ἀνταλλάξωμεν μερικὰς βολάς.

— Πολὺ καλὰ, ἀπεκρίθη ὁ κ. Φόγ. Θὰ σταματήσω εἰς τὸ Πλούμπ-Κρήκ.

— Καὶ μοῦ φαίνεται, ὅτι καὶ θὰ μείνετε! προσέθηκεν ὁ Ἀμερικανὸς μετ' ἀκατονομάστου θράσους.

— Ποῖος ἠξεύρει, κύριε! ἐπανέλαβεν ὁ κ. Φόγ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀμαξὴν ἀπαθὴς ὡς πάντοτε.

Ἡρξατο δ' εὐθὺς ἐνθαρρύνων τὴν κ. Λουδὰ, καὶ λέγων εἰς αὐτήν, ὅτι οἱ καυχησίλογοι οὐδέποτε εἰν' ἐπικίνδυνοι. Εἶτα παρεκάλεσε τὸν Φίξ νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς μάρτυς κατὰ τὴν προσεχῇ μονομαχίαν· μὴ δυναμένου δ' ἐκείνου ν' ἀρνηθῇ, ὁ Φιλέας ἀνέλαβεν ἀπαράχως τὸ διακοπὴν τοῦ παιγνιδίου, καὶ ἐπαιξεν ἀπαθέστατα τὴν πίκαν του.

Τὴν ἐνδεκάτην ὥραν συριγμὸς τῆς ἀτμομηχανῆς ἀνήγγειλε τὴν προσέγγισιν τοῦ σταθμοῦ τοῦ Πλούμπ-Κρήκ. Ὁ κ. Φόγ ἠγέρθη τότε, καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Φίξ μετέβη εἰς τὴν διαβά-

θραν. Ἡρξατο δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Πονηρίδης. φέρων ζεύγος πολυκρότων. Ἡ κ. Λουδὰ ἔμεινεν ἐν τῇ ἀμαξῇ ὡρὰ ὡς πτωμα.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἠνοιχθὴ ἐπίσης ἡ θύρα ἄλλης ἀμάξης καὶ ὁ συνταγματάρχης Πρόκτορ ἐφάνη ἐπὶ τῆς διαβάθρας, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ μάρτυρός του, Ἀμερικανοῦ τοῦ αὐτοῦ συρμάματος. Ἀλλ' ἐνῶ οἱ δύο ἀντίπαλοι ἡτοιμάζοντο νὰ καταβῶσιν ἐπὶ τῆς κρηπίδος, προσέειπεν ὁ ὀδηγὸς λέγων:

— Δὲν καταβαίνετε, κύριοι!

— Καὶ διατί; ἠρώτησεν ὁ συνταγματάρχης.

— Καθυστεροῦμεν εἴκοσι λεπτά, καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία δὲν θὰ σταματήσῃ.

— Ἀλλ' ἔχω νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν κύριον.

— Λυποῦμαι, ἀλλ' ἀναχωροῦμεν εὐθὺς. Ἀκούετε, ὁ κώδων σημαίνει.

Ἀληθῶς δὲ ὁ κώδων ἐσήμανε, καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία ἐκίνησε.

— Λυποῦμαι πολὺ, κύριοί μου, εἶπε τότε ὁ ὀδηγός, καὶ εἰς πᾶσιν ἄλλῃν περίστασιν ἡδυνάμην νὰ σᾶς εὐχαριστήσω. Ἀλλὰ, τέλος πάντων, ἀφοῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μονομαχήσετε ἐδῶ, τί σᾶς ἐμποδίζει νὰ μονομαχήσετε καθ' ὁδόν.

— Ἴσως ὁ κύριος δὲν τὸ θέλει! εἶπεν ὁ συνταγματάρχης χλευαστικῶς.

— Τὸ θέλει ἀπ' ἐναντίας, ἀπήντησεν ὁ Φιλέας Φόγ.

— Πῶς φαίνεται ὅτι εἴμεθα εἰς τὴν Ἀμερικὴν! διανοήθη ὁ Πονηρίδης. Καὶ ὁ ὀδηγός μας εἶνε ἄνθρωπος καθὼς πρέπει καὶ ὑποχρεωτικώτατος. Τοῦτο δὲ λέγων καθ' ἑαυτὸν, ἠκολούθησε τὸν κύριόν του.

Οἱ δύο ἀντίπαλοι καὶ οἱ μάρτυρές των, ἀκολουθοῦντες τὸν ὀδηγὸν καὶ μεταβαλίνοντες ἀπὸ ἀμάξης εἰς ἀμαξάν, κατήντησαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἧς τὴν τελευταίαν ἀμαξὴν κατεῖχον δέκα περίπου ἐπιβάται. Ὁ ὀδηγὸς ἠρώτησεν αὐτοὺς, ἀν' εὐηρεστοῦντο νὰ παραχωρήσωσιν ἐπὶ τινα λεπτά τὴν ἀμαξὴν εἰς δύο κυρίους, οἵτινες εἶχον νὰ λύσωσι ζήτημα τιμῆς. Οἱ δὲ ὀδοιπόροι, θεωροῦντες εὐτύχημα τῶν νὰ φανῶσι χρήσιμοι εἰς τοὺς δύο κυρίους, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰς διαβάθρας.

Ἡ ἀμαξὴ ἐκείνη, πεντήκοντα ποδῶν ἔχουσα μῆκος, ἦτο προσφορωτάτη, διότι οἱ δύο ἀντίπαλοι ἠδύναντο νὰ βαδίσωσι κατ' ἀλλήλων διὰ μέσου τῶν ἐδρῶν καὶ νὰ πυροβοληθῶσιν ἐν πάσῃ ἀνέσει. Οὐδέποτε δὲ μονομαχία ἐκανονίσθη εὐκολώτερον. Ὁ κ. Φόγ καὶ ὁ συνταγματάρχης Πρόκτορ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀμαξὴν, κρατοῦντες ἕκαστος ἀνὰ δύο ἐξάκροτα πιστόλια, καὶ ἐκλείσθησαν ἐντὸς αὐτῆς ὑπὸ τῶν μαρτύρων των, οἵτινες ἔμειναν ἔξω. Ἀμα ὡς ἐσύριζεν ἡ μηχανή, ἐμελλόν ν' ἀρχίσωσι τὸ πῦρ οἱ μονομάχοι, μετὰ δύο δὲ λεπτά ἤθελεν ἐξαχθῇ τῆς ἀμάξης ὅ,τι ἐξ αὐτῶν ἀπέμενεν.

Οὐδὲν τῇ ἀληθείᾳ ἀπλούστερον. Τοσοῦτον δὲ μάλιστα ἦτο τὸ πρᾶγμα ἀπλοῦν, ὥστε ὁ Φίξ καὶ ὁ Πονηρίδης ἠσθάνοντο βικίως πάλλονται τὰ στήθη των.

Ἀνεμένετο λοιπὸν ὁ συμφωνημένος συριγμὸς, ὅτε αἶφνης ἀγρία ἠκούσθησαν κραυγαί, καὶ πυροβολισμοὶ συνάμα, μὴ προσερχόμενοι ὅμως ἐκ τῆς ἀμάξης τῶν μονομάχων, ἀλλὰ παρατείνόμενοι τὸν ἀντίον καθ' ὅλην τὴν ἀμαξοστοιχίαν. Κραυγαὶ δὲ τῶν ἠκούσθησαν συγχρόνως ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν ἀμαξῶν.

Ὁ συνταγματάρχης Πρόκτορ καὶ ὁ κ. Φόγ ἐξῆλθον πάραυτα τῆς ἀμάξης των κρατοῦντες τὰ πολυκρότά των, καὶ ὤρμησαν πρὸς τὰ ἐμπρός, ὅπου ἀντήχουν θορυβώδεστερον οἱ τε πυροβολισμοὶ καὶ αἱ κραυγαί. Εἶχον ἐννοήσει, ὅτι ἡ ἀμαξοστοιχία προσεδάλλετο ὑπὸ συμμορίας Ἰνδῶν.

Δὲν ἦτο ἡ πρώτη αὕτη τῶν Σιὺ ἀπόπειρα, καὶ πολλάκις ἤδη οἱ τολμηροὶ ἐκεῖνοι Ἰνδοὶ εἶχον προσβάλει τὰς ἀμαξοστοιχίας τοῦ Βιρηνικοῦ σιδηροδρόμου. Μὴ ἀναμένοντες νὰ σταματήσῃ τὸ ζεύγμα, ὤρμησαν, ὡς καὶ ἄλλοτε, πρὸς τὰς βαθυμίδας τῶν ἀμαξῶν, καὶ ἀνερίχθησαν, ἐκὰς τὸν περίπου, εἰς αὐτάς, ὡς ἀναρρίχωνται οἱ κυβιστῆρες ἐπὶ τοὺς καλπάζοντας ἵππους.

Οἱ Σιὺ ἐκεῖνοι ἔφερον πυροβόλα· ἐκ τούτου δὲ οἱ πυροβολισμοί, πρὸς οὓς οἱ ἐπιβάται, πάντες σχεδὸν ὠπλισμένοι, ἀπεκρίνοντο διὰ τῶν πολυκρότων των. Ὁρμησαν δὲ κατ' ἀρχὰς οἱ Ἰνδοὶ κατὰ τῆς μηχανῆς, καὶ κατέβαλον ἡμιθανεῖς διὰ ῥοπαλίων τὸν μηχανικὸν καὶ τὸν θερμοστήν. Ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας, θέλων νὰ σταματήσῃ τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἀλλὰ μὴ γνωρίζων τὸν χειρισμὸν τοῦ ἀτμομηχανῆς, ἠναίξεν εὐρεῖαν ἀντὶ νὰ κλείσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ ἀτμοῦ, καὶ ἡ μηχανή, ἀφηνιάσασα, ἔτρεχε διὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς.

Συνάμα δὲ οἱ Σιὺ ὤρμησαν εἰς τὰς ἀμάξας, ἔτρεχον ἀνωθεν αὐτῶν ὡς πιθηκοὶ ἐκμανεῖς, διεβρήγγυον τὰς θυρίδας καὶ ἐπάλαυνον ἐκ τοῦ συστάδην πρὸς τοὺς ἐπιβάτας. Ἡ σκευοφόρος ἀμαξὴ εἶχε διαρρηχθῇ καὶ διαρπαγῇ, τὰ σκεύη ἔκειντο ἐρριμμένα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ οἱ πυροβολισμοὶ ἐξηκολούθουν.

Οἱ ἐπιβάται οὐχ ἥττον ἠμύνοντο γενναίως· ἀμαξὴ δὲ τινες, ἀποραχθεῖσαι, ὑφίσταντο πολιορκίαν τακτικὴν, ὡς φρούρια κινητὰ, παρασυρόμενα διὰ ταχύτητος ἐκὰς τὸν μίλιον τὴν ὥραν.

Ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς τῆς προσβολῆς ἡ κ. Λουδὰ ἐπέδειξε μέγα θάρρος, ὑπερασπίζουσα ἑαυτὴν διὰ τοῦ πολυκρότου καὶ πυροβολοῦσα διὰ τῶν τεθραυσμένων ὕλων, ὅσας αἱ ἀγρίαι τῆς παρίστατο ἐνώπιον αὐτῆς. Εἴκοσι δὲ περίπου Σιὺ, θανάσιμως πληγέντες κατέκειντο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ τῶν ἀμαξῶν οἱ τροχοὶ καθυμάζεον ὡς σκόληκας τοὺς καταπίπτοντας ἀπὸ τῶν διαβαθρῶν ἐπὶ τὰ σιδηρὰ ἐλάσματα.

Πολλοὶ ὅμως τῶν ὁδοιπόρων, βαρέως τρωθέντες ὑπὸ τῶν σφαιρῶν ἢ τῶν ῥοπαλίων, κατέκειντο ἐπὶ τῶν ἐδρῶν.

Ἐντοσούτῳ ἔπρεπε νὰ τελειώσῃ ἡ πάλῃ ἐκείνη, ἡ ἀπὸ δέκα ἡδὴ λεπτῶν διαρκούσα, καὶ μέλλουσα βεβαίως νὰ λήξῃ ὑπὲρ τῶν Ἰνδῶν, ἂν δὲν ἴστατο ἡ ἀμαξοστοιχία. Ὁ σταθμὸς τοῦ φρουρίου Καίρνε ἀπέχετο δύο μάλιστα μίλια, ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ στρατιωτικὸς σταθμὸς· ἀλλὰ μετὰ τοῦ σταθμοῦ τούτου καὶ τοῦ ἐπομένου, οἱ Σιὺ ἐμενον ἀπολυτοὶ κύριοι τοῦ πεδίου.

Ὁ ὁδηγὸς τῆς ἀμαξοστοιχίας, πολεμῶν ἐγγὺς τοῦ κ. Φόγ, ἔπεσαν αἰφνης πληγεῖς ὑπὸ σφαίρας, πίπτων δὲ ἀνέκραξεν :

— Ἐχάθημεν, ἂν ἡ ἀμαξοστοιχία δὲν σταματήσει ἐντὸς πέντε λεπτῶν.

— Θὰ σταματήσει, εἶπεν ὁ Φιλέας Φόγ, θέλων νὰ ὁρμήσῃ ἔξω τῆς ἀμάξης.

— Μείνατε, κύριε ! ἐφώνησεν αὐτῷ ὁ Πονηρίδης. Αὐτὸ εἶνε ἰδική μου δουλειά.

Ὁ Φιλέας Φόγ δὲν ἐπρόφρασε νὰ ἐμποδίσῃ τὸν γενναῖον νεανίαν, ὅστις ἀνοίξας θυρίδα τινά, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, κατῴρωσε νὰ διολισθίσῃ ὑπὸ τὴν ἀμάξαν. Ἐνῶ δὲ ἡ πάλῃ ἐξηκολούθει καὶ αἱ σφαῖραι διεσταυροῦντο ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, ὑφέρπων ἐκείνος δι' ὅλης του τῆς εὐκινήσιας ὑπὸ τὸ ζεῦγμα, προσαρτώμενος εἰς τὰς ἀλύσεις, δραττόμενος τοῦ μοχλοῦ τῶν χαλινῶν καὶ τῶν προεξοχῶν τῶν πλακίστων, καὶ μεταβαίνων οὕτω ἀπὸ ἀμάξης εἰς ἀμάξαν, κατῴρωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀμαξοστοιχίας, χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇ τις, διότι ἀδύνατον ἦτο νὰ φανῇ. Ἐκεῖ δέ, ἀναρτηθεὶς διὰ τῆς μιᾶς του χειρὸς μετὰ τῆς σκευοφόρου ἀμάξης καὶ τῆς ἀνθρακοφόρου, ἀπέσπασε τὰς ἀσφαλίστικας ἀλύσεις· ἐνεκεν ὅμως τῆς ἐντάσεως τῶν ἀμαξῶν, οὐδέποτε ἤθελε κατορθώσῃ νὰ ἀναλύσῃ τὸν συζευκτικὸν μοχλόν, ἂν αἰφνιδίως τις κλονισμὸς τῆς μηχανῆς δὲν διεῖρῃ γινυεν αὐτόν. Οὕτω δὲ ἡ ἀμαξοστοιχία, ἀποσπασθεῖσα τῆς μηχανῆς, ἔμεινε βαθυμηδὸν ὀπίσω, ἐνῶ ἡ ἀτμομηχανὴ ἐφρευγεν ἔτι ταχύτερον.

Παρασυρόμενον ὑπὸ τῆς κεκτημένης ἡδὴ δυνάμεως, προῦχώρησε τὸ ζεῦγμα ἐπὶ τινὰ ἐπιλεπτά, ἀλλὰ τῇ βοήθειᾳ τῶν χαλινῶν ἔστη ἐπὶ τέλους εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν μάλιστα βημάτων ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ τοῦ Καίρνε.

Οἱ στρατιῶται τοῦ φρουρίου, ἐλκυσθέντες ὑπὸ τῶν πυροβολισμῶν, προσέδραμον τότε ἐν σπουδῇ, ἀλλ' οἱ Σιὺ δὲν εἶχον ἀναμείνει αὐτούς, καὶ πρὶν ἢ ἐντελῶς σταματήσει ἡ ἀμαξοστοιχία, εἶχον τραπῇ ἄθροοι εἰς φυγὴν.

Ὅτε ὅμως οἱ ὁδοιπόροι ἡριθμήθησαν ἐπὶ τοῦ κρηπιδώματος τοῦ σταθμοῦ, ἀνεγνώρισαν ὅτι πολλοὶ ἔλειπον, καὶ μετὰ αὐτῶν ὁ γενναῖος γάλλος, οὗτινος ἡ ἀφοσίωσις τοὺς εἶχε σώσει πρὸ μικροῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἐρ ᾧ ὁ Φιλέας Φόγ ἐκπληροῖ ἀπλῶς τὸ καθήκον του.

Τρεῖς ἐπιβάται, ἐν οἷς καὶ ὁ Πονηρίδης εἶχον γείνει ἀφαντοί. Ἀγνωστον δὲ ἦτο ἔτι, ἂν εἶχον φονευθῇ ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἢ αἰχμαλωτισθῇ.

Οἱ τραυματαῖοι ἦσαν πολλοί, ἀλλὰ κατεφάνη εὐτυχῶς, ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν εἶχε θανασίμως πληγῇ. Εἰς τῶν βαρύτερον τραυματισθέντων ἦν ὁ συνταγματάρχης Πρόκτορ, γενναῖως πολεμήσας καὶ ἀνατραπείς διὰ πυροβολισμοῦ κατὰ τοῦ βουβωνος· μετεκομίσθη δὲ εἰς τὸν σταθμὸν μετ' ἄλλων ὁδοιπόρων, ὧν ἡ κατάστασις ἀπῆτει ἀμεσον περιποίησιν.

Ἡ κ. Ἀουδά οὐδὲν εἶχε πάθει, καὶ ὁ Φιλέας Φόγ ἐπίσης, καίτοι μεγάλως ἐκτεθείς, ἦν ἐντελῶς ἀλώβητος. Ὁ Φίξ εἶχεν ἐλαφρῶς πληγῇ εἰς τὸν βραχίονα, ἀλλ' ὁ Πονηρίδης ἔλειπε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἦσαν πλήρεις δακρύων.

Πάντες ἐν τούτοις οἱ ὁδοιπόροι εἶχον ἀποβῇ τῆς ἀμαξοστοιχίας. Οἱ τροχοὶ τῶν ἀμαξῶν ἦσαν αἰμόφυρτοι, ἀπὸ δὲ τῶν χοιρινικῶν καὶ τῶν τροχῶν ἐκρέμαντο ἄμωφα σαρκῶν σπαράγματα. Εἰς τὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντος ἐφαίνοντο ἐπὶ τῆς λευκῆς πεδιάδος μακρὰ ἐρυθρὰ σειραὶ, καὶ οἱ τελευταῖοι Ἰνδοὶ ἠφάνίζοντο πρὸς μεσημβρίαν, πρὸς τὸν Δημοκρατικὸν ποταμόν.

Ὁ κ. Φόγ, ἐσταυρωμένος ἔχων τὰς χεῖρας, ἔμενε ἀκίνητος, σοβαρὸν τι προδήλως διαλογιζόμενος, ἡ δὲ κ. Ἀουδά, ἴσταμένη παρ' αὐτῷ, τὸν ἐθεώρει σιωπῶσα. Ἀλλ' ἐκείνος κατενόησε τὴν σημασίαν τοῦ ἀφώνου ἐκείνου βλέμματος. Ἄν ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ ἦν αἰχμαλώτος, δὲν ἦτο καθήκον του νὰ διακινδυνεύσῃ πάντα κίνδυνον, ὅπως τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν ;

— Θὰ τὸν ἐπαναφέρω νεκρὸν ἢ ζῶντα, εἶπεν ἀπλῶς πρὸς τὴν κ. Ἀουδά.

— Ἄ, κύριε. . . Φόγ ! ἀνέκραξεν ἡ νεαρὰ γυνή, δραττομένη τῶν χειρῶν τοῦ συνοδοιπόρου τῆς καὶ καλύπτουσα αὐτὰς διὰ δακρύων.

— Ζῶντα ! προσέθηκεν ὁ κ. Φόγ, ἂν δὲν χάσωμεν στιγμὴν.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ Φιλέας ἐθυσιάζετο καὶ κατεστρέφετο ἐντελῶς. Μιᾶς μόνης ἡμέρας βραδύτης ἤρκει, ὅπως καθυστερήσῃ οὗτος τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Νέας Ἰόρκης, καὶ ἀπολέσῃ ἀνεπιστρεπτὶ τὸ στοίχημά του. Δὲν ἐδίστασεν ὅμως ἐνώπιον τῆς σκέψεως : Εἶνε καθήκον μου.

Ὁ διοικὼν τὸ φρούριον Καίρνε λοχαγὸς ἦτο ἐκεῖ παρών, οἱ δὲ στρατιῶταί του, ἑκατὸν περίπου, εἶχον λάβει ἀμυντικὴν θέσιν κατ' ἐνδεχομένης τινὸς προσβολῆς τῶν Σιὺ ἐναντίον τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Φόγ πρὸς τὸν λοχαγόν, τρεῖς ὁδοιπόροι λείπουσι.

— Ἐφρονεύθησαν ;

— Ἐφρονεύθησαν ἢ ἡχμαλωτίσθησαν, ἀπήντησεν ὁ Φιλέας. Ἡ ἀβεβαιότης αὕτη πρέπει νὰ λείψῃ. Ἐχετε σκοπὸν νὰ καταδιώξετε τοὺς Ἰνδοὺς ;

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε σπουδαῖον, εἶπεν ὁ λοχαγός. Οἱ Ἰνδοὶ ἡμποροῦν νὰ καταφύγουν πέραν τοῦ Ἀρκανσᾶς, ἐγὼ δὲ δὲν ἡμπορῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ φρούριον, τοῦ ὁποίου εἶμαι ἐπιφορτισμένος τὴν φύλαξιν.

— Κύριε, ὑπέλαβεν ὁ Φόγ, πρόκειται περὶ τῆς ζωῆς τριῶν ἀνθρώπων.

— Βεβαίως. Δύναμαι ὅμως νὰ διακινδυνεύσω τὴν ζωὴν πενήτηκοντα ἀνδρῶν, διὰ νὰ σώσω τρεῖς ;

— Ἀγνοῶ, κύριε, ἂν δύνασθε, ἀλλὰ ἔχετε καθήκον !

— Οὐδεὶς ἐδῶ, κύριε, ἀπήντησεν ὁ λοχαγός, ἔχει νὰ με διδάξῃ τὸ καθήκον μου.

— Ἐστῶ ! ὑπέλαβε ψυχρῶς ὁ Φιλέας Φόγ. Θὰ ὑπάγω μόνος !

— Σεῖς, κύριε ! ἀνέκραξεν ὁ Φίξ, ὅστις εἶχε πλησιάσει, σείς θὰ κινήσετε μόνος εἰς καταδίωξιν τῶν Σιὺ ;

— Θέλετε λοιπὸν νὰ φήσω νὰ γαθῇ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι ἐδῶ χρεωστοῦμεν τὴν ζωὴν μας ; Θὰ ὑπάγω.

— Ἄ, ὅχι λοιπὸν ! ἀνεφώνησεν ὁ λοχαγός, ἀκουσίως συγκεκινημένος, δὲν θὰ ὑπάγετε μόνος. Εἴσθε γενναῖα ψυχὴ ! Τριάκοντα ἄνδρες με ἀπόφασιν ! ἐφώνησε στρεφόμενος πρὸς τοὺς στρατιώτας του.

Ὁ λόχος ὁλόκληρος προσῆλθεν ἄθροος, καὶ ὁ λοχαγὸς ἠναγκάσθη νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῶν γενναίων ἐκείνων ἀνδρῶν. Τριάκοντα στρατιῶται ὠρίσθησαν καὶ γηραιὸς τις λοχίας ἐτάχθη ἀρχηγός των.

— Εὐχαριστῶ, λοχαγέ, εἶπεν ὁ κ. Φόγ.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς συνοδεύσω ; ἤρωτησεν ὁ Φίξ.

— Ὅπως θέλετε, κύριε, ἀπήντησεν αὐτῷ ὁ Φιλέας. Ἄν ὅμως θέλετε νὰ με ὑποχρεώσητε, μείνατε πλησίον τῆς κ. Ἀουδά. Ἄν τυχὸν μοῦ συμβῇ τι ἀπευκαῖον. . .

Ἡ μορφή τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος ὠχρίασεν αἰφνιδίως. Νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὃν τοσοῦτον ἐπιμόνως εἶχε παρακολουθήσει βῆμα πρὸς βῆμα ! Ν' ἀφήσῃ αὐτὸν ἐκτιθέμενον εἰς πάντας τῆς ἐρήμου τοὺς κινδύνους ! Ὁ Φίξ ἐθεώρησε προσεκτικὸς τὸν εὐπατρίδην, καὶ παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προκατάληψιν, ἐναντίον πάσης αὐτοῦ τῆς ἐσωτερικῆς διαμάχης, ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνώπιον τοῦ εἰλικρινοῦς ἐκείνου καὶ ἡρέμου βλέμματος.

— Θὰ μείνω, εἶπε.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ κ. Φόγ, σφίγγας τὴν χεῖρα τῆς νεαρᾶς γυναικὸς, καὶ ἐγχειρίσας αὐτὴν τὸν πολῦτιμον χρηματοφόρον σάκκον του, ἀνε-

χώρει μετὰ τοῦ λοχίου καὶ τοῦ εὐαρίθμου στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος.

Πρὶν ἢ ὅμως ἀναχωρήσῃ, εἶπεν εἰς τοὺς στρατιώτας :

— Φίλοι μου, ἔχετε χιλίων λιρῶν ἀμοιβήν, ἂν σώσωμεν τοὺς αἰχμαλώτους.

Ἦτο δὲ τότε μεσημβρία καὶ τινὰ λεπτά.

Ἡ κ. Ἀουδά ἀπεσύρθη εἰς δωμάτιόν τι τοῦ σταθμοῦ, καὶ ἐκεῖ ἀνέμενε μόνη, ἀναλογιζομένη τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην καὶ ἀφελῇ τοῦ Φιλέας Φόγ γενναιότητα, καὶ τὸ ἥρεμον αὐτοῦ θάρρος. Ὁ κ. Φόγ εἶχε θυσιάσει τὴν περιουσίαν του, ἐθυσίαζε δὲ νῦν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, χωρὶς τινος δισταγμοῦ, χωρὶς λόγων μεγάλων, ἐξ ἀπλοῦ καθήκοντος. Ὁ κ. Φιλέας Φόγ ἦτο ἥρως δι' αὐτήν.

Ἀλλ' ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ Φίξ δὲν ἐσκέπτετο οὕτω, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ καταστείλῃ τὴν ταραχὴν του. Ὑπὸ πυρετώδους ἀνησυχίας κατεχόμενος, περιεπάτει ἐπὶ τῆς κρηπίδος τοῦ σταθμοῦ, καὶ παρασυρθεὶς ἐπὶ στιγμὴν, συνήρχετο νῦν πάλιν εἰς ἑαυτόν, καὶ κατενόει, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Φόγ, ὁποῖαν ἔπραξεν ἀνοησίαν, ἀφήσας αὐτὸν νὰ ἀναχωρήσῃ. Πῶς λοιπὸν ! συγκατένευσεν αὐτὸς ν' ἀποχωρισθῇ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὃν εἶχε παρακολουθήσει περιοδεύοντα τὴν γῆν ! Ὁ φυσικὸς του χαρακτήρ ἐπεκράτει, καὶ κατηγόρει καὶ κατεμύμετο ἑαυτοῦ, καὶ ἀπέτεινε πρὸς ἑαυτόν ἐπιπλήξεις, ὁποῖας ἤθελεν ἀποτείνειν ὁ διευθυντὴς αὐτὸς τῆς ἀστυνομίας πρὸς πράκτοράς τινος σφαλόντας ἐξ ἐλαφρίας.

— Ὑπῆρξα ἀνόητος ! διελογίζετο. Ὅχι τοῦ δεῖξω ἐγὼ, εἶπεν ὁ ἄλλος ποῖος εἶμαι. Ἐφυγε καὶ δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ πλέον ! Ποῦ νὰ τὸν συλλάβω πλέον τώρα ; Πῶς κατῴρωσα νὰ γελασθῶ ἐγὼ, ὁ Φίξ, ὁ ὁποῖος ἔχω ἐπάνω μου τὸ ἔνταλμα τῆς συλλήψεώς του ! Ἀναντιρρήτως εἶμαι ζῶν !

Οὕτω διελογίζετο ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ Φίξ, ἐνῶ βραδεῖαι δι' αὐτὸν παρήρχοντο αἱ ὥραι. Δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, καὶ τῇ ἤρχετο πολλάκις ἡ διαθέσις νὰ ἐξομολογήσῃ τὰ πάντα εἰς τὴν κ. Ἀουδά. Ἀλλ' ἐνόει, πῶς θ' ἀπεδέχετο τοὺς λόγους του ἡ νεαρὰ γυνή. Τί λοιπὸν ν' ἀποφασίσῃ ; Τῇ ἤρχετο σχεδὸν ἡ ἰδέα νὰ τραπῇ πρὸς τὰς εὐρείας λευκὰς πεδιάδας, εἰς καταδίωξιν τοῦ Φόγ, καὶ ἐφρόνει ὅτι δυνατόν ἦτο νὰ τὸν ἐπανεύρῃ. Τὰ βήματα τοῦ ἀποσπάσματος ἦσαν ἐπὶ τετυπωμένα ἐπὶ τῆς χιόνος, . . . ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐξηλείφθη πᾶν ἕχνος, ὑπὸ νέον νιφάδων στρώμα.

Τότε κατέλαβε τὸν Φίξ ἡ ἀποθάρρυνσις, καὶ ἀκατάσχετος τῇ ἦλθεν ὁρεῖς νὰ παραιτηθῇ τοῦ περαιτέρω ἀγώνος. Τῇ παρείχετο δ' ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἢ εὐκαιρίαν νὰ καταλίπῃ τὸν σταθμὸν τοῦ Καίρνε, καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πλήρη ἀποτυχίαν ἐκείνην ὁδοιπορίαν.

Τὴν δευτέραν μετὰ μεσημβρίαν ὥραν, ἐνῶ πυκνὴ εἴτε κατέπιπτεν ἡ χιών, μακροὶ συριγμοὶ ἡ-

κούσθησαν ἐξ ἀνατλήων, καὶ σκιά τις κολοσσιαία, ἥς προηγείτο λάμπεις ὑπερύθρος, προὔχοντες βραδέως, αὐξανόμενῃ μεγάλως ὑπὸ τῆς ὀμίχλης, ἥτις παρείχεν εἰς αὐτὴν φανταστικὴν τινα θέαν.

Ἐν τούτοις οὐδεμία ἔτι ἀνεμένετο ἐξ ἀνατολῶν ἀμαξοστοιχία. Ἡ διὰ τοῦ τηλεγράφου ζητηθεῖσα βοήθεια δὲν εἶχεν ἔτι καιρὸν νὰ φθάσῃ, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς Ὀμάχης εἰς ἄγιον Φραγκίσκον δεύουσα ἀμαξοστοιχία τὴν ἐπαύριον μόνον ἐμελλε νὰ διαβῇ. Ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου διελύθησαν αἱ ἀποταί.

Ἡ ἀτμομηχανὴ ἐκείνη, ἥτις προὔχοντες βραδεία καὶ συρίζουσα, ἦτο αὐτὴ ἡ τοῦ ζεύγματος ἀποσπασθεῖσα, ἥτις εἶχεν ἐξακολουθήσει τὸν δρόμον τῆς διὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς, φέρουσα ἀδρανεῖς τὸν μηχανικὸν καὶ τὸν θερμοστήν. Ἐπὶ πολλὰ οὕτω μίλια ἔτρεξεν ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ἐλασμάτων· εἴτα δὲ σθεσθέντος τοῦ πυρός τῆς, ἔνεκεν ἐλλείψεως καυσίμου ὕλης, καὶ διασταλέντος τοῦ ἀτμοῦ, ἐβράδυνεν ἡ πορεία τῆς, καὶ μετὰ μίαν περίπου ὥραν ἵστατο εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι περίπου μιλίων ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ τοῦ Καίρνε.

Οὕτε ὁ μηχανικὸς οὕτε ὁ θερμοστής εἶχον φανερῶς μετὰ μακρὰν δὲ λιποθυμίαν συνῆλθον εἰς ἑαυτούς.

Τότε ἐστάθη ἡ ἀτμομηχανή, ὁ δὲ μηχανικὸς, βλέπων περὶ ἑαυτὸν τὴν ἔρημον καὶ τὴν μηχανήν του μόνην, χωρὶς ἀμαξῶν, ἐνόησε τὰ διατρέξαντα. Καὶ δὲν κατάρθωσε μὲν νὰ μαντεύσῃ πῶς ἡ μηχανὴ εἶχεν ἀποχωρισθῇ τοῦ ζεύγματος, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὅμως ἀμφέβαλεν, ὅτι ἡ ἀμαξοστοιχία, μείνασα ὀπίσω, εὕρισκετο εἰς θέσιν δυσχερῆ.

Ὁ μηχανικὸς δὲν ἐδίστασε τότε περὶ τοῦ πρακτέου. Φρόνιμον μὲν ἦτο νὰ ἐξακολουθήσῃ βαίνων πρὸς τὴν Ὀμάχην, κινδυνῶδες δὲ βεβαίως νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἣν ἐλήστευον ἔτι πιθανῶς οἱ Ἰνδοί. Ἀδιάφορον! Πτυριαὶ τινες ἀνθρώπων καὶ ζύλων ἐρίφθησαν εἰς τὴν κάμινον, τὸ πῦρ ἀνήφθη ἐκ νέου, ἡ πίεσις ἤρξε, καὶ τὴν δευτέραν σχεδὸν μετὰ μεσημβρίαν ὥραν, ἡ μηχανὴ ὠπισθοδρόμει πρὸς τὸν σταθμὸν τοῦ Καίρνε.

Ἡ μηχανὴ αὕτη ἦτο ἡ ἐν τῇ ὀμίχλῃ συρίζουσα, αἱ δὲ προσδοκῶντες ὁδοιπόροι μεγάλως ἐχάρησαν, βλέποντες τὴν ἀτμομηχανὴν ζευγνυμένην εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀμαξοστοιχίας, καὶ μέλουντες οὕτω νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν τοσοῦτον ἀτυχῶς διακοπεῖσαν ὁδοιπορίαν τῶν.

Ἀμὰ φθάσας τῆς μηχανῆς, ἡ κ. Ἀουδά, καταλιπούσα τὸν σταθμὸν, ἠρώτησε τὸν ὁδηγόν:

— Θ' ἀναχωρήσετε εὐθὺς;

— Ἀμέσως, κυρία.

— Ἀλλ' οἱ αἰχμαλῶται, . . . οἱ δυστυχεῖς μας συνοδοιπόροι. . .

— Δὲν ἔμπορῶ νὰ διακόψω τὴν ὑπηρεσίαν, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός.

— Καὶ πότε θὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸν ἄγιον Φραγκίσκον ἡ ἄλλη ἀμαξοστοιχία;

— Ἀύριον τὸ βράδυ, κυρία μου.

— Ἀύριον τὸ βράδυ; Ἀλλὰ θὰ ἦνε πολὺ ἀργά. Πρέπει νὰ περιμένετε. . .

— Ἀδύνατον, ἀπήντησεν ὁ ὁδηγός. Ἄν θέλετε ν' ἀναχωρήσετε, ἐμβαῖτε εἰς τὴν ἀμαξάν.

— Δὲν ὄ' ἀναχωρήσω, ἀπήντησεν ἡ νεαρὰ γυνή.

Ὁ Φίξ ἤκουσε τὸν διάλογον τοῦτον· ἐνῶ δὲ πρὸ μικροῦ, ὅτε τοῦ ἔλειπε πᾶν μέσον μεταφορᾶς, ἀπόφασιν εἶχε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Καίρνε, τὴν στιγμὴν αὐτήν, ὅτε ἡ ἀμαξοστοιχία ἦτο ἐνώπιόν του, ἐτοίμη ν' ἀναχωρήσῃ, ἀκατάσχετος τις δύναμις τὸν ἐκράτει. Ἡ κρηπίς ἐκείνη τοῦ σταθμοῦ τοῦ ἔκλειε τοὺς πόδας, καὶ δὲν ἠδύνατο ἐν τούτοις νὰ τὴν ἀφήσῃ. Ἡρξίσε πάλιν ἡ ἐνδόμυχος ἀγωνία του, ἡ ἀγανάκτησις τῆς ἀπατυχίας τὸν ἐπνίγε, καὶ ἀπόφασιν εἶχε νὰ πολεμήσῃ μέχρ' ἐσχάτων.

Οἱ ὁδοιπόροι ἐντούτοις καὶ τινες τῶν τραυματιῶν—ἐν οἷς καὶ ὁ συνταγματάρχης Πρόκτορ, οὐτινος ἡ κατάστασις ἦτο λίαν σοβαρά—εἶχον ἐπιβῇ τῶν ἀμαξῶν. Ἡκούετο δὲ ὁ βόμβος τοῦ υπερθερμανθέντος λέβητος, καὶ ὁ ἀτμός ἐξήρχετο διὰ τῶν ἐπιστοιμιῶν. Μετὰ μικρὸν ἐσύριξεν ὁ μηχανικὸς, ἡ ἀμαξοστοιχία ἐκίνησε, καὶ ἠφανίσθη ταχέως, μινύουσα τὸν λευκὸν τῆς ἀτμῶν πρὸς τὰς νιφάδας τῶν χιόνων.

Ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ Φίξ εἶχε μείνει.

Στιγμαὶ τινες παρήλθον. Ὁ καιρὸς ἦτο ἐλασινός, τὸ ψῦχος δριμύ, ὁ δὲ Φίξ, καθήμενος ἐπὶ τινος σκάμνου, ἐντὸς τοῦ σταθμοῦ, ἔμενεν ἀκίνητος, καὶ ἐφαίνετο κοιμώμενος μάλλον. Ἡ κ. Ἀουδά, βίᾳ τῆς θυέλλης, κατέλειπεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸ δωμάτιον, ὅπερ εἶχε πρᾶχρησθῇ εἰς αὐτήν, προσέβαινε μέχρι τῆς ἀκρας τοῦ κρηπιδώματος, καὶ προσεπάθει νὰ διείδῃ διὰ τοῦ χιονοστροβίλου ἐκείνου, θέλουσα νὰ διαπεράσῃ τὴν περιορίζουσαν τὸν ὀρίζοντα ὀμίχλην, καὶ τείνουσα τὸ οὖς πρὸς ἐνδεχόμενόν τινα θόρυβον. Οὐδὲν ὅμως ἐφαίνετο οὐδ' ἠκούετο, καὶ ἐπανήρχετο πάλιν ἄθυμος ἡ νεαρὰ γυνή εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς, ἵνα ἐξέλθῃ μετὰ μικρὸν ἐκ νέου, ἀνωφελῶς καὶ πάλιν.

Ἐπῆλθε τέλος ἡ ἐσπέρα, καὶ τὸ μικρὸν ἀπόσπασμα δὲν εἶχεν ἔτι ἐπιστρέψει. Ποῦ ἦτο τὴν στιγμὴν ἐκείνην; Ἐφθασε τοὺς Ἰνδοὺς; Ἐπολέμησε κατ' αὐτῶν, ἡ ἐδραῖεν εἰκὴ, παραπλανηθὲν διὰ τῆς ὀμίχλης; Ὁ λοχαγὸς τοῦ φρουρίου Καίρνε ἦτο λίαν ἀνήσυχος, καὶ τοι προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν ἀνησυχίαν του.

Μετὰ μικρὸν ἐνύκτωσεν, ἡ χιών ἐπιπτεν ἀραιότερα, ἀλλὰ τὸ ψῦχος κατέστη δριμύτερον. Τὸ ἀφωρότερον βλέμμα δὲν ἠδύνατο νὰ ἀτενίσῃ

ἀνευ φόβου εἰς τὴν ἄπειρον ἐκείνην σκοτίαν, τὴν καλύπτουσιν ἐν βαθείᾳ σιγῇ τὴν κοιλάδα, ἥς τὴν φθερὰν ἡρεμίαν οὔτε πτηνοῦ ἐτάρασσε πτήσις οὔτε θηρίου διέκοπτε βρυχηθμός.

Καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα ἡ κ. Ἀουδά, πλήρης ἀγωνίας καὶ ἀπαισιῶν προαισθημάτων, περιεπλανήθη κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ λειμῶνος, ἡ δὲ φαντασία τῆς ἔφερεν αὐτὴν μακρὰν καὶ μυρίου ἀνέπλαττεν αὐτῇ κινδύνους. Ἀνεκδιήγητον εἶνε τί ὑπέφερε κατὰ τὰς μακρὰς καὶ ἀτελευτήτους ἐκείνας ὥρας.

Ὁ Φίξ ἔμενεν ἀκίνητος εἰς τὴν θέσιν του, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς ἐκοιμήτο. Στιγμὴν τινα ἀνθρωπὸς τις τὸν ἐπλησίασε καὶ τῷ ἐλάλησε μάλιστα, ἀλλ' ὁ πράκτωρ τὸν ἀπέπεμψεν, ἀπαντήσας δι' ἀρνητικὸν νεύματος εἰς τοὺς λόγους του.

Οὕτω παρήλθεν ἡ νύξ, καὶ τὴν πρωτὴν ὁ ἡμίσεος τοῦ ἡλίου δίσκος ἀνέτειλεν εἰς ὀμίχλῳ δρίζοντα. Οὐχ ἦττον τὸ βλέμμα ἠδύνατο νὰ ἐκταθῇ εἰς ἀπόστασιν δύο μιλίων. Ἀλλ' ἡ μεσημβρία, πρὸς ἣν εἶχε διευθυνθῇ ὁ Φιλέας Φόγ μετὰ τοῦ μικροῦ ἀποσπάσματος ἦτο πάντῃ ἔρημος.

Τὴν ἐβδόμην ὥραν τῆς πρωίας ὁ λοχαγός, λίαν ἀνήσυχος, δὲν ἤξευρε τί νὰ πράξῃ. Νὰ στείλῃ καὶ ἄλλο ἀπόσπασμα εἰς βοήθειαν τοῦ πρώτου; Νὰ θυσιάσῃ καὶ νέους ἀνδρας, ἐλαχίστην ἔχον πιθανότητα νὰ σώσῃ τοὺς θυσιασθέντας ἤδη; Ἀλλ' ὁ δισταγμός του ὀλίγον διήρκεσε· καλὸν δὲ διὰ νεύματος ἕνα τῶν ὑπολοχαγῶν του, ἐδίδεν ἤδη αὐτῷ τὴν διαταγὴν νὰ προβῇ εἰς κατασκόπευσιν πρὸς νότον, ὅτε αἶφνης ἠκούσθησαν πυροβολισμοί. Σύνθημα ἦτο ἀρά γε; Οἱ στρατιῶται ὤρμησαν ἔξω τοῦ φρουρίου, καὶ εἶδον εἰς ἀπόστασιν ἡμίσεος μιλίου μικρὸν τι στίφος ἐπανερχόμενον ἐν τάξει, ἡγουμένου τοῦ κ. Φόγ, καὶ βαίνοντος παρ' αὐτῷ τοῦ Πονηρίδου καὶ τῶν ἄλλων δύο ὁδοιπόρων, σωθέντων ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Σιού.

Δέκα μίλια μακρὰν τοῦ φρουρίου Καίρνε συνεκροτήθη μάχη. Ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀποσπάσματος ὁ Πονηρίδης καὶ οἱ δύο του σύντροφοι ἐπάλαμον ἤδη κατὰ τῶν φυλάκων τῶν, καὶ ὁ γάλλος εἶχε καταβάλλει τρεῖς διὰ τῶν πυγμῶν του, ὅτε ὁ κύριός του καὶ οἱ στρατιῶται ἔφθασαν εἰς βοήθειάν των.

Πάντες, σωτῆρες καὶ σωθέντες, ἐγένοντο δεκτοὶ ἐν κραυγαῖς ἀγαλλιάσεως, καὶ ὁ Φιλέας Φόγ διένειμεν εἰς τοὺς στρατιώτας τὴν ἀμοιβήν, ἣν τοῖς εἶχεν ὑποσχεθῇ, ἐνῶ ὁ Πονηρίδης ἐκνελάμβανεν, οὐχὶ πάντῃ ἀδίκως:

— Χωρὶς ἄλλο, πολὺ στοιχίζω τοῦ αὐθέντου μου!

Ὁ Φίξ ἐθεώρει σιωπηλὸς τὸν κ. Φόγ, καὶ δύσκολον θὰ ἦτο ν' ἀναλύσῃ τις τὰ ἐν αὐτῷ ἀντιμαχόμενα αἰσθήματα. Ἡ δὲ κ. Ἀουδά ἔδραξε τὴν χεῖρα τοῦ εὐπατρίδου καὶ ἔσφιγγεν αὐτὴν ἀφώνως διὰ τῶν χειρῶν τῆς.

Ὁ Πονηρίδης ἐν τούτοις, ἄμ' ἀφιχθείς, ἐζήτησε τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἐλπίζων ὅτι θ' ἀνεύρισκεν αὐτὴν ἐν τῷ σταθμῷ, ἐτοίμην ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Ὀμάχην, καὶ ὅτι θὰ ἐκερδαίνετο ὁ ἀπολεσθεὶς χρόνος.

— Ἡ ἀμαξοστοιχία! ἡ ἀμαξοστοιχία! ἀνέκραξεν.

— Ἀνεχώρησεν! ἀπήντησεν ὁ Φίξ.

— Καὶ ἡ ἐπομένη πότε ἔρχεται; ἠρώτησεν ὁ Φιλέας Φόγ.

— Τὸ βράδυ μόλις.

— Ἀ! ἀπήντησε μόνον ὁ ἀπαθὴς Ἀγγλός.

[Ἡ ποταὶ συνέχισα.]

Η ΤΑΥΤΟΤΗΣ

διήγημα Ἐδγάρδου Πόου.

Τὸ αἶσθημά μου πρὸς τὴν Μορέλλαν ἦτο ὁλόψυχός τις, ἀλλὰ καὶ ἱκανῶς ἰδιότροπος ἀγάπη. Συναντήσας τὴν κόρην ταύτην πρὸ τινων ἐτῶν ἠσθάνθην ἀμέσως τὴν καρδίαν μου φλεγομένην. Ἡ φλόξ ὅμως αὕτη οὐδὲν εἶχε πρὸς τὸν ἔρωτα κοινόν· ἡ δὲ ἀδημονία μου ἠῤῥα καὶ ἐκαστὴν ἐκ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι οὔτε τὸ εἶδος τῆς ἡθελον δυνηθῇ ποτε νὰ ὀρίσω, οὔτε τὴν σφοδρότητα αὐτῆς νὰ κατευνάσω. Ὅπως δὴ ποτε ἡ συμπάθεια ἡμῶν ἦτο ἀμοιβαία καὶ ἀπέληξεν μετ' οὐ πολὺ εἰς γάμον. Οὐδέποτε ὠμίλησα εἰς τὴν Μορέλλαν περιπαθῶς ἢ ἐζήτησα παρ' αὐτῇ ἔρωτικὰς συγκινήσεις. Ἡ σύζυγός μου ἐν τούτοις μόνον μέλημα εἶχε πῶς νὰ μ' εὐχαριστήσῃ καὶ φεύγουσα πᾶσαν ἄλλην κοσμικὴν φροντίδα κατεγίνετο ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἠδυνάμην νὰ λογισθῶ, ἐν ἀρχῇ τοῦλάχιστον, δυστυχής. Ἡ περιέργεια μεθ' ἧς ἐζήτουν νὰ ἐμβατεύσω εἰς τὸν ἰδίον μου αἰσθημάτων τὸ μυστήριον ἐφυγάδευε τὴν πληξίν, τὰ δὲ κατέχοντά με ὀνειράτα ἦσαν πιθανῶς προτιμότερα τῆς συνήθους πεζῆς εὐδαιμονίας.

Ἡ πολυμᾶθεια τῆς Μορέλλας ἦτο ἐκ τῶν ἀσυνήθων, τοῦ δὲ πνεύματος τῆς ἡ πτήσεις πολλάκις ἀκαταμέτρητος, ὥστε ἀναναστρεφόμενος μετ' αὐτῆς εἶχον ἥθος μαθητοῦ. Πρέπει ὅμως νὰ εἰπω ὅτι ἡ σύζυγός μου ἀνατραφεῖσα ἐν πρεσβύργῳ εἶχε πρὸ πάντων ἐπιδοθῇ εἰς τὴν μελέτην τῶν μυστικιστῶν ἐκείνων γερμανῶν συγγραφέων, ὧν τὰ ὑπερβατικὰ ὀνειροπολήματα ὑπῆρξαν ἡ πρώτη οὕτως εἰπεῖν ἐξάνθησις τῆς γερμανικῆς φιλολογίας. Τὰ τοιαῦτα παρακμάσαντα ἤδη ἔργα ἦσαν, ἀγνωστώ, τὰ εὐνοούμενα καὶ διηγεῖται τῆς Μορέλλας ἀναγνώσματα. Ἄν δὲ κατέστησαν μετ' ὀλίγον καὶ ἰδικὰ μου, τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς μόνην τὴν πασίγνωστον καὶ παντοδύναμον ἐπιρροὴν τῆς ἔξεως καὶ τοῦ αἰετὸς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν παραδείγματος. Ἀλλὰ μὴ ἀπαρξούσης, φαίνεται, παρ' ἐμοὶ προδιαθέσεως πρὸς τὸν μυστικισμόν, αἱ ἀναγνώσεις αὐταὶ ὀλίγον ἐπενήργουν ἐπὶ τῆς δικαιοῦς μου καὶ ἔτι

ὀλιγώτερον ἐπὶ τῆς διαγωγῆς. Πεποιθώς εἰς τοῦτο ἠκολούθουν τὴν γυναῖκά μου τυφλῶς καὶ ἀφόβως εἰς τὰς ἐρεβώδεις στοὰς τοῦ μυστικοῦ λαβυρίνθου. Προϊόντος ἐν τούτοις τοῦ χρόνου, μοὶ συνέβαινε πολλάκις, ἐνῶ ἔκλυτον ἐπὶ τῶν κατηραμένων ἐκείνων σελίδων, νὰ αἰσθανθῶ ἐγειρόμενον ἐν ἐμοὶ τὸν διψαλέον δαίμονα τῆς μεταφυσικῆς περιεργείας. Ἡ Μορέλλα ἐστήριζε τότε τὴν χειρὰ τῆς ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου καί, ἀνακινούσα τὴν τέφραν τῆς παρωχημένης φιλοσοφίας, συνέλεγε ἐν αὐτῇ καὶ μοὶ ἀπήγγελλε σοβαροὺς τινὰς καὶ παραδόξους χρησμούς, ὧν πᾶσα λέξις ἐνεχαράσσετο ἐν τῇ μνήμῃ μου ὡς εἰς μαρμαρίνην πλάκα. Ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους ἡρώδην ὡς ἐν ὀνείρῳ τὴν μελωδίαν τῆς φωνῆς τῆς, μέχρις οὗ οἱ γλυκύτατοι ἐκεῖνοι φθόγγοι μοὶ ἐπροξένουν ἐπὶ τέλους εἰδός τι ῥίγους, ὡς οὐδὲν ἔχοντες κοινὸν πρὸς οὐδένα ἄλλον ἐπὶ τῆς γῆς ἔχον. Ἡ ἡδονή μου μετεβάλλετο οὕτω εἰς βάσανον καὶ φρίκην, ὡς μετεβλήθη ἡ χλοερὰ κοιλὰς τοῦ Χινώμ. εἰς γένναν πυρός.

Περιττὸν νομίζω νὰ ὀρίσω ποῖα ἦσαν τὰ προβλήματα, ἅτινα προέκυπτον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν εὐρωτιῶντων ἐκείνων τόμων, καὶ ὑπῆρξαν ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ μόνον ἀντικείμενον ὀμιλίας μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τῆς Μορέλλας. Οἱ ἐγκύψαντες ἐπὶ τῆς τοιαύτης φιλοσοφίας καλῶς γνωρίζουσι ταῦτα, οἱ δὲ ἄδαεῖς αὐτῆς ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ δι' οἷας δῆποτε ἐξηγήσεως τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους γρίφους. Ὁ ἰδιόρρυθμος πανθεϊσμός τοῦ Φίχτε, ἡ ἐκ τοῦ συστήματος τῶν Πυθαγορείων ἀνασκαφεῖσα παλιγγενεσία, πρὸ πάντων δὲ τὸ δόγμα τῆς ταυτότητος τοῦ Σχελιγίου, ἦσαν τὰ προσφιλέστατα θέματα τῶν παρεκδόσεων τῆς εὐφραντάστου Μορέλλας. Ἡ ταυτότης αὕτη, ἡ κληθεῖσα προσωπική, συνίσταται κατὰ τὸν Λόγκιον εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ λογικοῦ ὄντος, λέγοντες δὲ πρόσωπον ἐννοοῦμεν οὐσίαν σκεπτομένην καὶ ἔχουσαν συνειδήσιν τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς, ἀφοῦ μόνη ἡ συνειδήσις αὕτη διακρίνει ἕκαστον ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων σκεπτομένων ὄντων καὶ συνιστᾷ τὴν προσωπικὴν ταυτότητα. Ἡ ἰδέα τῆς προσωπικῆς ταύτης ταυτότητος, τῆς παραμενούσης καὶ μετὰ θάνατον ἢ συναποθνήσκουσας μετὰ τοῦ σώματος, ἦτο πρόβλημα κινουὺν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὸ ἐνδιαφέρον μου, οὐ μόνον διὰ τὰς ἀμέσους αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης τύχης συνεπειάς, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διὰ τὸν παράδοξον καὶ ἀνήσυχον τρόπον μεθ' οὗ ὀμιλεῖ περὶ τούτου ἡ Μορέλλα.

Ἡ στενοχωρία ἐν τούτοις, ἥν μ' ἐπροξένει ἡ μυστηριώδης φύσις τῆς γυναικός μου, ἠῤῥανε καθ' ἐκάστην. Ἡ δροσώδης πρόσφαισις τῶν ὠχρῶν τῆς δακτύλων, ἡ λάμψις τοῦ μεταγχολικοῦ αὐτῆς βλέμματος καὶ πρὸ πάντων ἡ ὑπερκύνειος ἐμμέλεια τῆς φωνῆς τῆς μοὶ ἐνεποίουν αἰσθησιν σχεδὸν ἀφόρητον. Ἡ Μορέλλα ἡσθάνετο τοῦτο, ἀλλ' οὐδέποτε παρεπονείτο. Ἐφαίνετο δὲ καὶ σαφῶς γνωρίζουσα τὴν ἄγνωστον εἰς ἐμὲ αἰτίαν τῆς βαθμιαίας μετατροπῆς τῆς στοργῆς μου εἰς ἀντιπάθειαν· ἀλλ' ἀπέφυγε πᾶσαν ἐξήγησιν ἢ καὶ ἀπλοῦν εἰς τοῦτο ὑπαινιγμόν. Καίτοι ὅμως φιλόσοφος, ἡ σύζυγός μου ἦτο ἐν τούτοις γυνή, ἡ δὲ ψυχρότης μου, ἥν ὑπέμενεν ἀγογγύστως ὡς πεπωμένην συμφορὰν, ἥσκει ὀλεθρίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς υγείας αὐτῆς, παρακμαζούσας καθ' ἐκάστην. Ἡ φθίσις ἐνετύπων ἐπὶ τέλους τὰ ἐρυθρὰ αὐτῆς στίγματα ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς καὶ καθίσταντο ἐπίσημοι τοῦ μετώπου τῆς αἰ φλέβες. Ταῦτα βλέπων κατελαμβάνον μὴν ὑπὸ ἀδινῆς τινὸς οἴκτου· ἅμα ὅμως ἠντίκρυζον τὴν ἀστραπὴν τοῦ βλέμματός τῆς, τοῦ τοσαύτας ἀντανάκωντος σκέψεις, κατελαμβάνον μὴν ὑπὸ ζάλης καὶ σκοτοδίνης, ὡς ὁ ῥίπτων τὸ βλέμμα εἰς ἄβυσσον ζοφερὰν καὶ ἀκαταμέτρητον.

Ἀναγκάζομαι ἤδη νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἐφθασα νὰ περιμένω μετ' ἐπιτεινομένης καθ' ἐκάστην ἀνυπομονήσεως τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τῆς Μορέλλας. Ἀλλ' ἡ ἀπομείναισα αὐτῇ ὀλίγη πνοὴ ἐπέμενεν ἀντεχομένη τοῦ καταρρέοντος σώματος ἐπὶ πολλὰς ἔτι ἡμέρας, ἐβδομάδας καὶ ἀτελευτήτους μῆνας, μέχρις οὗ τὰ πάσχοντα νεῦρά μου κατίσχυσαν ἐντελῶς τοῦ λογικοῦ καὶ ἤρχισα νὰ καταρῶμαι τὰς ἀναβολὰς ταύτας, μετρῶν μετὰ πυρετώδους δυσφορίας τὰς ὥρας καὶ αὐτὰ τὰ λεπτὰ ἅτινα, ἐφ' ὅσον τὸ εὐγενὲς τοῦτο πλάσμα ἔκλινε πρὸς τὸν τάφον, μοὶ ἐφαίνοντο μηχανώμενα ἐπ' ἀπειρον, ὡς ἡ σκιὰ τῶν σωμάτων φθινούσης τῆς ἡμέρας.

Φθινοπωρινὴν τινὰ τέλος πάντων ἐσπέραν ἡ Μορέλλα μ' ἐκάλεσε παρὰ τὴν κλίνην τῆς. Ἀεπτὸς πέπλος διαφανοῦς ὀμίχλης ἡπλοῦτο ἐπὶ τὴν γῆν, ἐνῶ ὁ δῦων ἥλιος ἀνῆπτε πυρκαϊὰς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων καὶ ἐχρύσωνε τὰ μαρμαίνοντα φύλλα τοῦ δάσους. Ἡ στολή τοῦ Ὀκτωβρίου ἦτον οὕτω εὐχρῶς καὶ στιλπνῇ, ὥστε ἡ θελέ τις εἰπεῖ ὅτι τῆς Ἰριδος τὰ χρώματα κατέπεσαν ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

— Ὡραία ἡμέρα, μοὶ εἶπε, διὰ τοὺς μένοντας ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ἔτι ὠραιότερα διὰ τοὺς ἀναβαίνοντας εἰς τὸν οὐρανόν. Μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκω, ἀλλ' ἐν τούτοις θέλω ζῆσαι.

Μὴ δυνάμενος ν' ἀπαντήσω ἡσπασθὴν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου.

— Δὲν ἐπέπρωτο, ἐξηκολούθησε, νὰ μ' ἀγαπήσης ζῶσαν· ἀφοῦ ὅμως ἀποθάνω θέλεις μὲ λατρεύσει. Φέρω ἐν τοῖς κόλποις μου τεκμήριον τοῦ παρελθόντος ὡς σκιὰ ἔρωτός σου. Τὸ τέκνον ἡμῶν θέλει ἐπιζῆσει· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο θέλει σὲ καταστήσει εὐτυχῇ. Αἱ ἡμέραι σου ἔσονται πλήρεις ἀνίας, ἥτις εἶναι τὸ διαρκέστερον τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων, ὡς ἡ κυπάρισσος τὸ εὐζώτερον τῶν δένδρων. Αἱ ὥραι καθ' ἃς ἡδύ-

νασο νὰ εὐτυχῆσῃς παρήλθον ἀνεπιστρεπτί, ἡ δὲ εὐτυχία δὲν δρέπεται δις ἐν τῷ βίῳ ὡς τὰ ποσειδῶνια ῥόδα δις τοῦ ἔτους. Τὰς λευκάς σου τρίχας δὲν θέλουσι κοσμήσει οἱ στέφανοι τοῦ Ἀνακρέοντος, οὐδὲ θέλει σ' εὐφραίνει ὁ χυμὸς τῆς ἀμπέλου. Ὡς ὁ προσκυνητὴς τῆς Μέκκας, θέλεις φέρει ἐπ' ὤμων, ὅπου καὶ ἂν ὑπάγῃς, τὸ σάβανόν σου.

— Τί λέγεις, ἀνέκραξα, πῶς τὸ γνωρίζεις; Ἀλλ' ἡ Μορέλλα ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον, καὶ κλονισθεῖσα ὑπὸ ἐλαφροῦ σπασμοῦ ἔτεκε θυγάτριον, ἰδὼν τὸ φῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἔκλειεν ἐκείνη τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ παιδίσκη ἀνεπτύχθη σωματικῶς καὶ ἡθικῶς μετὰ ταχύτητος ἐκπληκτικῆς, καταστάσα ἐν βραχεὶ χρόνῳ τὸ ἐμφύχον ὁμοίωμα τῆς μητρὸς. Ἡ πρὸς αὐτὴν στοργὴ μου οὐτε ὅρια εἶχε οὐτε δύναται διὰ λέξεων νὰ περιγραφῇ μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀπώλεσα ἐκ νέου τὴν ἡσυχίαν καὶ νέα πάλιν νέφη ἐπεσκίασαν καὶ ταύτην μου τὴν χαράν. Ἐκτακτον ἀληθῶς φαινόμενον ἦτο, ὡς ἡδὴ εἶπον, ἡ ταχύτης τῆς σωματικῆς τοῦ παιδίου ἀναπτύξεως, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἀσυνήθεις καὶ φοβεραὶ ἦσαν αἱ σκέψεις, ὅφ' ὧν κατειχόμεν ἔπι σκοπῶν τῆς διανοίας αὐτῆς τὰς προόδους. Καὶ πῶς ἦτο ἄλλως δυνατόν, ὅτε ἀνεκάλυπτον καθ' ἐκάστην ἐν τοῖς διαλογισμοῖς τοῦ θυγατρίου τὴν δύναμιν καὶ δξύτητα τελείας γυναικός; Ὅτε ἡκουον τὰ ἀποφθέγματα τῆς πείρας ἀπορρέοντα ἐκ χειλέων παιδικῶν, καὶ διέκρινα τὰς φροντίδας καὶ τὰ πάθη τῆς ὠρίμου ἡλικίας σαφῶς ἐκονιζόμενα εἰς τὸ βάθος τῶν ἡδὴ μεταγχολικῶν αὐτῆς ὀφθαλμῶν; Ὅτε πάντα ταῦτα προσέβαλλον τὰς καταπλήκτους αἰσθήσεις καὶ ἀδύνατον ἀπέβη νὰ ἐπιμείνω διαστάζων ἀπέναντι ἐναργείας πληθυντῆς, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ μὲ καταλάβωσι σκοτειναὶ ὑποψίαι καὶ ἀνέκφραστος ἀνσυχία ἐνθυμούμενον μετὰ φρίκης τὰς παραδόξους διηγήσεις καὶ τὰ μυστηριώδη ψυχολογικά θεωρήματα τῆς μακαρίτιδος Μορέλλας; Φοβούμενος μὴ καὶ ἄλλοι διακρίνωσιν ὅσα ἔβλεπον ἐγὼ ἔσπευσα ν' ἀπομονωθῶ μετὰ τῆς θυγατρὸς μου, εἰς ταύτην μόνην ἀφιερῶν ἡμερίστους πάσας μου τὰς ὥρας καὶ τὰς φροντίδας.

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπεθεώρουν καθ' ἐκάστην τὴν ἐκφραστικὴν καὶ γλυκυτάτην ὄψιν τῆς κορασίδος μου καὶ καθ' ἐκάστην διέκρινα νέαν τινὰ ὁμοιότητα αὐτῆς πρὸς τὴν ἀποθανοῦσαν· ἡ δὲ ὁμοιότης αὕτη καθίστατο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μᾶλλον ἀκριβής, ὠρισμένη καὶ ἀνιαρά. Τὸ νὰ ὁμοιάσῃ τὸ μειδίχμα τῆς πρὸς τὸ μητρικόν, τοῦτο ἡδυνάμην νὰ τὸ παραδεχθῶ, ἀλλ' ἡ ὁμοιότης αὕτη προσέβαινε μέχρι ταυτότητος, ἥτις μ' ἐπροξένει ἀνατριχιάσιν· τὸ νὰ ἔχῃ ἡ θυγάτηρ τοὺς ὀφθαλμούς τῆς μητρὸς, ἦτο καὶ τοῦτο ἀνεκτόν, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ οὗτοι εἰσέδουν εἰς τὰ ἄδυτα τῆς καρδίας μου ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ τῆς Μορέλλας. Ὡς

ἐκείνη, οὕτω καὶ ἡ θυγάτηρ μου εἶχε μέτωπον εὐρύ καὶ κυματίζουσαν κόμην, καὶ εἰς τὴν κόμην ταύτην συνέπλεκε δι' ἀπαραλλάκτου κινήσεως τοὺς χιονώδεις δακτύλους. Καὶ τῆς φωνῆς τῆς ὁ ἐμμελής ἦχος ἦτο ὁ αὐτός, καὶ διὰ τῆς τοιαύτης φωνῆς μοὶ ἀπέτεινε τὰς συνήθεις εἰς τὴν νεκρὰν λέξεις καὶ φράσεις, καὶ τοῦτο πρὸ πάντων ἐκορύφονε τὴν κατὰπληξιν καὶ ταραχὴν μου.

Οὕτω παρήλθον δέκα ἔτη καὶ ἡ θυγάτηρ μου ἦτο ἀκόμη ἀνευ ὀνόματος ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐγὼ τὴν ὀνόμαζον «κόρη μου» ἢ «ἀγάπη μου» καὶ ἀφοῦ πλὴν ἐμοῦ δὲν ἐγνώριζε κανένα, πᾶσα ἄλλη προσήγορία ἦτο περιττή. Τὸ ὄνομα τῆς Μορέλλας εἶχε συναποθάνει μετ' ἐκείνης καὶ οὐδέποτε ἀντήχησεν εἰς τὰ ὦτα τῆς θυγατρὸς τῆς, διότι μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ προφέρω. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ τελετὴ τοῦ βαπτίσματος ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μου μετὰ τῆς ἐλπίδος ὅτι ἤθελον δυνηθῇ νὰ φυγαδεύσω δι' αὐτῆς τ' ἀνησυχούντά με ὀχληρὰ φαντάσματα. Μετ' οὗ πολὺ τὰ πάντα ἦσαν ἐτοιμα καὶ ἡ τελετὴ εἶχεν ἀρχίσει ἡδὴ πρὶν δυνηθῇ ν' ἀποφασίσω περὶ τοῦ ὀνόματος. Πλεῖστα τοιαῦτα συνωθούντο εἰς τὰ χεῖλη μου, ἀρχαῖα τε καὶ νέα, ἐπιχώρια καὶ ξένα, ἐκφραστικά ἀγαθότητος, φρονήσεως, καλλονῆς ἢ σοφίας, καὶ ἀδύνατον μοὶ ἦτο ν' ἀποφασίσω μεταξὺ τούτων, οὐδὲν εὐρίσκων ἄξιον τῆς θυγατρὸς μου.

Τίς τότε κακὸς δαίμων ἐξήγειρεν ἐν ἐμοὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς νεκρᾶς καὶ ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη μου τὸ ὄνομα ἐκεῖνο, οὗ ἡ μόνη μνεῖα ἤρκει νὰ σταματήσῃ τοῦ αἵματός μου τὴν κυκλοφορίαν; Οὐχὶ ἐκὼν ἐγὼ, ἀλλὰ τοιοῦτο βεβαίως πονηρὸν πνεῦμα ἐψιθύρισε δι' ἐμοῦ εἰς τὸ ὠτίον τοῦ ἱερουργούντος τὰς τρεῖς συλλαβὰς τοῦ ὀνόματος «Μορέλλα». Ἄμα ἀντήχησαν αὐταὶ ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς ἐκκλησίας, ὡχρίασε καὶ ἐταράχθη ἡ ὄψις τῆς θυγατρὸς μου, ἥτις ἀνασκιρτήσασα εἰς τὸ ἀκουσμα ἐκεῖνο, τὸ πρωτάκουστον ἐν τούτοις αὐτῇ, ἀνήγειρεν εἰς οὐρανὸν τὸ διαυγὲς αὐτῆς βλέμμα καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ ναοῦ κρᾶζούσα «Ἰδοὺ ἐγὼ!»

Αἱ λέξεις αὐταὶ ἤχησαν εὐκρινῶς εἰς τὸ οὖς μου καὶ ἐκείθεν ἐρρέυσαν συρίζουσαι ὡς ζέων μόλυβδος εἰς τὸν ἐγκέφαλόν μου. Πολλὰ παρήλθον ἔκτοτε ἔτη, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ῥίγος τῆς φοβερᾶς ἐκείνης στιγμῆς. Ἐκτοτε οὐτε τὰ ἄνθη ἔχουσι δι' ἐμὲ ὄσμήν οὔτε μ' εὐφραίνει ὁ χυμὸς τῆς ἀμπέλου· ἡ γῆ μοὶ φαίνεται σκοτεινὴ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐκτείνεται πυκνὴ σκιὰ κυπάρισσου. Ἐν τῷ σκότει τούτῳ μίαν μόνην διακρίνω μορφὴν, τῆς Μορέλλας, καὶ ταύτης τὸ ὄνομα συρίζει ὁ ἔνθεμος εἰς τὴν ἀκοήν μου καὶ μεταλέγει τῶν κυμάτων ὁ ῥόγχος. Ἀλλ' ἡ Μορέλλα ἀπέθανεν· ὅτε δὲ κατέθεσα αὐτὴν ἰδίαις χερσὶ ἐν τῷ οἰκογενειακῷ τάφῳ, ἐρρίψα ἔτι μᾶλλον, οὐδὲν ἀνευρών ἔχνος τῆς πρὶν ἐκεῖ κατατεθείσης πρώτης Μορέλλας.

Ε. Δ. Ρ.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδουάρδου Λαβουλάι.

Εὐρισκόμην ἐντὸς εὐρέως διαμαρτίου, εἰς δὲ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ φῶς εἰσῆρχοντο διὰ μεγάλων παραθύρων· οἱ τοῖχοι ἦσαν καθαρῶτατοι, ἐκόσμου δ' αὐτοὺς εἰκόνες τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ σχήματα τῆς φυσικῆς καὶ γεωμετρίας. Ἐκαστὸν παιδίον εἶχε τὸ ἀναλόγιόν του, μεμονωμένον τῶν ἄλλων διὰ τεσσάρων πείριξ αὐτοῦ διαστειρομένων διόδων· καθήμενος δὲ πρὸ τῆς ἐστιλθωμένης τραπέζης, ἥτις ἔλαμπεν ὡς κάτοπτρον, μόνος καὶ ἀνευ γείτονος ὁ μαθητὴς εἶνε κύριος αὐτοῦ· ὥστε ἐὰν εἶνε ἀφρημένος καὶ δὲν ἐργάζεται, ἐπ' αὐτοῦ πίπτει πᾶσα ἡ εὐθύνη. Ὁ παιδαγωγὸς καθήμενος ἐπὶ βάρους ἐπιβλέπει δι' ἐνὸς βλέμματος τὰς μακρὰς ταύτας σειρὰς τῶν ἀναλογίων, τεθειμένων τῶν μὲν ὀπισθεν τῶν δέ.

Εἰς γειτνιάζον τι δωμάτιον κυρία τις¹ ἐδίδασκε γεωμετρίαν ἐπὶ τῇ ὀκτώ νεανίας. Ἐν τινὶ τῶν μικρῶν αἰθουσῶν (ὑπάρχουσι δὲ ὀκτώ τοιαῦται), ἄλλη τις κυρία ἤρώτα παιδίον ἐννέα καὶ δέκα ἐτῶν περὶ τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν ποταμῶν τῆς Γαλλίας· ἐξεπλάγην δὲ διὰ τὴν μνήμην καὶ πολυμάθειάν των ἐγὼ ὁ Γάλλος, ὅστις ἐρωτώμενος περὶ τῶν ποταμῶν τῆς Ἀμερικῆς, θὰ ἐδυνάμην μόνον νὰ εἶπω εἰς τοὺς νέους τούτους πεπαιδευμένους τὸν Μισσισιππὴν, τὸν Ἰδσῶνα καὶ τὸν Ποτομάκ, τοὺς μόνους ποταμούς, ὧν τὰ ὀνόματα ἔμαθον κατὰ τὴν μαθητικὴν μου ἡλικίαν.

Τὴν γεωγραφίαν δὲ διεδέχθη ἡ γεωγραφία τῇ φωνῇ ἀνάγνωσις, καὶ ἡ ῥητορική. Μικρὸς δὲ τις παῖς ἐναετὴς ἠγέρθη καὶ εὐτόλμως, ἀλλὰ σεμνῶς, ἀπήγγειλε περὶ τὴν ἐκ τῶν ποιητικωτέρων τοῦ Ἰαθάθα τοῦ Λογγφελλόβ. Καί τοι δὲ ὁ ἔκτακτος οὗτος νέος προέφερε διὰ τῆς δυνάμεως, κατὰ τὸ κοινὸν ἐλάττωμα ἐν Ἀμερικῇ, ἀπήγγειλεν ὅμως τὸ τεμάχιον τοῦτο μετὰ μεγάλης ἀκριβείας τόνου καὶ αἰσθημάτων. Ὑπάρχουσι δὲ περὶ φημοὶ ἠθοποιοί, οἵτινες οὐδέποτε ἔφθασαν εἰς τὴν τελειότητα ταύτην.

Μετὰ τὴν ποίησιν ἐπηκολούθησεν ἡ ῥητορική. Παιδίον δέ τι, ἔχον ἐρυθρὰν κόμην, ἠγέρθη, ἔθεσε τοὺς πόδας του ὀρθογωνίως, καὶ διὰ φωνῆς ζωηρᾶς ἀπήγγειλεν ἐγκώμιον περὶ τῆς δόξης τῆς Ἀμερικῆς.

«Φίλοι καὶ συμπολίται,

«Καί τοι ὄντες ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, ἐν τούτοις εἰσθε ἤδη ὁ πρῶτος λαὸς τοῦ κόσμου. Τίς εἶνε ὁ ἥρωας τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ὁ μέγιστος καὶ ὁ κάλλιστος ἄνθρωπος, ὁ φίλος τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας; τὸ πᾶν ἀποκρίνεται· ὁ Γεώργιος Βασιγκτὼν, Ἀμερικανός. Τίς ἦτο τότε ὁ μέγιστος φυσικός; ὁ Φραγκλίνος, Ἀμερικανός.

1. Ἐν τοῖς προκαταρκτικοῖς σχολείοις τῆς Ἀμερικῆς διδάσκουσι συνήθως γυναικες.

Ὁ μέγιστος θεολόγος; ὁ Ἰωάννης Ἐδουάρδος Ἀμερικανός. Τίς εἶνε ὁ μέγιστος νομολόγος τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος; ὁ δικαστὴς Στορὺ, Ἀμερικανός. Τίνας οἱ πρῶτοι ἡγῆτες τοῦ αἰῶνος μας; Ὁ Κλαρκ, ὁ Βέκστερ, ὁ Ἐβερρετ, ὁ Σοῦμερ, πάντες οὗτοι Ἀμερικανοί. Τίνας οἱ πρῶτοι ἱστορικοί; ὁ Πρεσκότ, ὁ Βανκρόφτ, ὁ Λοθρόπ Μότλεϋ, ὁ Τίννορ, Ἀμερικανοί ἐπίσης. Τίς εἶνε ὁ πρῶτος φυσιολόγος; ὁ Ὀδουβὼν, Ἀμερικανός. Τίνας οἱ μέγιστοι ἠθικολόγοι καὶ ἀληθεῖς σοφοὶ τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς; ὁ Κάνινγκ, ὁ Ἐμερσων, ὁ Πάρκερ, πάντες Ἀμερικανοί. Τίς εἶνε ὁ πρῶτος μυθιστοριογράφος τῆς ἐποχῆς μας; Ἡ Βήχερ Στορτ, Ἀμερικανίς. Τίνας δὲ οἱ μεγάλοι ἐφευρέται; ὁ Βιθνέη, ὅστις ἀνεκάλυψε τὴν μηχανὴν τοῦ καθαρίζειν τὸν βάρβακα· ὁ Φούλτον, ὁ ἐφευρὼν τὸ ἀτμόπλοον· ὁ Μόρς, ὅστις ἐφευρε τὸν ἠλεκτρικὸν τηλεγράφον· ὁ Μορρὺ, ὅστις διέγραψε ἐπὶ τῶν θαλασσῶν ἀλανθάστους ὁδοὺς, πάντες Ἀμερικανοί.

«Θαρρεῖτε λοιπὸν, διότι τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς ὑμᾶς. Πρὸ τοῦ τέλους τοῦ αἰῶνος θὰ εἰσθε ἑκατομύρια· τί δὲ θὰ εἶνε ἀπέναντι ὑμῶν ἡ ὑποδεδολωμένη καὶ διηρημένη Εὐρώπη; Ἡ φύσις σᾶς ἔδωκε τὰς μεγίστας τῶν λιμνῶν, τοὺς μεγίστους τῶν ποταμῶν, τοὺς κάλλιστους τῶν λιμένων· ἔχετε δὲ γονίμους καὶ ἀπεράντους γαίαις, τὰ μεταλλεῖα τῶν ἀνθρώπων σᾶς εἶνε μεγάλη ὡς τὴν Γαλλίαν· διὰ τῆς βιομηχανίας ἀπεκτῆσατε περισσοτέρους σιδηροδρόμους, περισσοτέρους ἀτμοκίνητους, περισσοτέρους πλοῖα ἢ ὅσα ἔχουσι πάντες ὁμοῦ οἱ ἀντίζηλοί σας. Οἱ ἄνδρες σᾶς εἶνε οἱ γενναιότατοι καὶ οἱ τολμηρότατοι, καὶ οἱ εὐφρεστάτοι τοῦ κόσμου· αἱ δὲ γυναῖκες σᾶς, αἱ ὠραιόταται τῆς οἰκουμένης. Θάρρος λοιπὸν φυλὴ εὐλογημένη ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ! ὁ κόσμος ἀνήκει εἰς σέ, διότι συγχρόνως εἶσαι ὁ φιλελευθερώτατος καὶ ὁ χριστιανικώτατος τῶν λαῶν!»

— Μεταξὺ πασῶν τῶν ἀρετῶν, ἃς διδάσκετε τὰ τέκνα σας, εἶπον πρὸς τὸν διδάσκαλον, συμπεριλαμβάνετε καὶ τὴν μετριοφροσύνην;

— Ἐστὲ ἐπιεικέστερος, ἀπεκρίθη μετ' ἀμνηχανίας. «Ὅταν ἀνατρέφῃ τις τέκνα, εἶνε καλὸν νὰ ἐνισχύῃ τὴν φιλοπατρίαν, διότι δι' αὐτῆς βραδύτερον ἡ φιλαυτία δὲν πρωτεύει τῶν ἄλλων αἰσθημάτων. Ἀλλως τε οὐδεὶς ἀναμάρτητος. Ὁ Ἀγγλικὸς λαὸς εἶνε πεπεισμένος, ὅτι δικαιοματι γεννήσεως εἶνε ὁ βασιλεὺς τῶν θαλασσῶν· εἶμαι δὲ βέβαιος, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἐπαναλαμβάνεται παντοιοτρόπως εἰς τὴν νεολαίαν, ὅτι οἱ Γάλλοι εἶνε ὁ πρῶτος λαὸς τῆς γῆς, καὶ ὅτι εἰς τὸν κόσμον ἐδόθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ μόνον ὅπως θαυμάζῃ αὐτόν.

— Ὅποις διαφορὰ, ἀνέκραξα· ἡ Γαλλία εἶνε Γαλλία!

— Ἡ Ἀμερικῇ, εἶνε Ἀμερικῇ, ἐπανέλαβε γε-

λῶν. Πάντες οἱ Χριστιανοὶ ἔχουσι τὴν αὐτὴν ματαιοφροσύνην καὶ οὐδεμία μωρία ὑπάρχει, εἰς τὴν νὰ μὴ δύνανται τις λαὸν τινα νὰ παρασύρῃ, ὑπακαίων ἐπιτηδείως τὴν ἀλαζονείαν του. Ἡ ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια εἶνε ἡ ἐρυθρὰ σημαία τὴν ὁποίαν ἀναπετώσιν εἰς τὸν ταῦρον, ὅταν θέλωσι νὰ πέσῃ τυφλὸς εἰς τὴν παγίδα. Ἀς διασπείρωμεν λοιπὸν μετ' ἀφρονίας τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ ἃς διαδώσωμεν πανταχοῦ τὰ φῶτα, ἃν δὲν θέλωμεν νὰ ἀπατᾶται ὁ λαὸς αἰωνίως ὑπὸ ἀγυρτῶν, οἵτινες περιπαίξουσι τὰ εὐγενέστατα τῶν παθῶν, καὶ τὰς κάλλιστας ὁρμὰς.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ ὥρολόγιον ἐσήμανε τὴν ὥραν τῆς διακοπῆς. Ἀραμὼν εἰς τὸ προαύλιον, εἶδον τετρακόσια παιδία παρατεταγμένα κατὰ φάλαγγα, ἔνθεν μὲν τὰ κοράσια, ἔνθεν δὲ τὰ ἄρρενα.¹ Ἦνοιξαν δὲ θύραν ὑελίνην συγκοινωνοῦσαν πρὸς τὴν αὐλὴν, καὶ ἔθεσαν κλειδοκύμβαλον, ἀμέσως δὲ δύο κυρία ἤρξαντο παίζουσαι διὰ τεσσάρων χειρῶν τὸ ἐμβατήριον τοῦ Ὁβερὸν. παρευθὺς δὲ τὰ παιδία κινούνται κατὰ τάξιν καὶ κηδῶσι καὶ σταματῶσιν ἐρρυθμῶς, ἡ ἄλυσις λύεται καὶ ἀνασχηματίζεται μετὰ θαυμασίας ἀκριβείας. Τὰ γυμνάσια ταῦτα μετεῖχον χοροῦ καὶ σωμασκειᾶς. Οὕτω δὲν ἐγύμναζον οἱ Ἑλληνας τὴν νεολαίαν; τὸ πρῶτον ἤδη ἐνόησα διατὶ ὁ Πλάτων κατέτασσε τὸν χορὸν καὶ τὴν μουσικὴν μεταξὺ τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου. Κατεργασθεῖσιν, καὶ ἂν δὲν ἐντρεπόμην ἕνεκα τῆς λευκότητος τῆς γενειάδος μου, εὐχαρίστως θὰ ἐλάβανον μέρος εἰς τὸν στρατιωτικὸν ἐκείνον χορὸν· διατὶ δὲ νὰ μὴ χορεύσω μετὰ τῶν τέκνων; καὶ οἱ Σπαρτιάται τὸ ἔπραττον.

— Βεβαίως ἡ κομψὴ αὕτη οἰκία, εἶπον εἰς τὸν συνοδευόντά με διδάσκαλον, καὶ αἱ πολυτελέσταται τράπεζαι, καὶ τὰ ὠραῖα καὶ δεδεμένα βιβλία, πάντα ταῦτα ἀναμφιβόλως ἀνήκουσιν εἰς ἰδιαιτέρον τι σχολεῖον, εἰς ὃ δέχονται μόνον πλουσίων τέκνα.

— Πάντοτε ἀστεῖξεσθε, μοὶ ἀπεκρίθη. Εἰσθε εἰς τὸ προκαταρκτικὸν σχολεῖον τῆς τρίτης συνοικίας τοῦ δωδεκάτου τμήματος· ἔχομεν δὲ ὀγδοήκοντα τοιαύτας οἰκίας.

— Κάλλιστα· ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ πτωχοῦ δύναται νὰ πληρὸνῃ τὰ διδάκτρα τῆς δαπάνης ταύτης διδασκαλίας;

— Δὲν ἠξέυρετε, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις γίνεται δωρεάν; Τὸ σχολεῖον εἶνε δι' ἡμᾶς ἀντικείμενον ἔρωτος καὶ στοργῆς, διὸ ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν δαπάνη ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ μας, ὡς ἡ τοῦ στρατοῦ ἢ τοῦ γαυτικοῦ εἰς τοὺς λαοὺς τοὺς νομίζοντας αὐτοὺς πεπολιτισμένους. Ἐνταῦθα, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Μασσαχουσέτῃ, αἱ δαπάναι τοῦ σχολείου εἶνε περί-

1. Ἐν τοῖς Ἀμερικανικοῖς σχολείοις δὲν χωρίζονται τὰ φύλα, ἀλλὰ πᾶ κοράσια συσπουδάζουσι μετὰ τῶν ἀρρένων.

που τὸ τέταρτον τῶν ἐν γένει δαπανῶν μας· εἰς δὲ τὸ μικρὸν κράτος τῆς Μασίνης εἶνε τὸ τρίτον.

— Μέγιστε Θεέ! ἐσκέφθην, — ἐὰν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι δὲν εἶνε παράφρονες, τότε τί εἴμεθα ἡμεῖς; Τίς ψηφίζει τὰ κεφάλαια ταῦτα; καὶ πῶς τὰ σχολεῖά σας διευθύνονται;

— Ἡ ψηφοφορία εἶνε καθολικὴ, ἀπεκρίθη· πάντες δὲ ὁμοῦ οἱ κάτοικοι προσδιορίζουσι τὸ ποσὸν τοῦ φόρου· ἴσως δὲ εἶνε ἡ μόνη δαπάνη ἥτις αὐξάνει καθ' ἐκάστην, ἐπικροτούντων τῶν πληρονότων διότι περὶ τούτου οὐδέποτε διαφωνοῦσιν ἐν Ἀμερικῇ, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κοινότητες καὶ πάντες ἀμιλλῶνται, ὅπως καταστήσωσι τὰ σχολεῖά μας τὰ πλουσιώτατα καὶ τὰ κάλλιστα πεποικισμένα ἰδρύματα τοῦ ἔθνους.

— Ἀλλὰ τίς ἐγγυᾶται περὶ τῶν διδασκάλων;

— Τὸ γραφεῖον τῆς ἐκπαίδευσως, ὅπερ ἐκλέγεται ἐλευθερώς ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν τῆς αὐτῆς κοινότητος, καὶ ὅπερ ἔχει ὑπεράνω αὐτοῦ τὸ κεντρικὸν γραφεῖον τοῦ κράτους. Οἱ ἐπιτηροῦντες δὲ τὴν ἐκπαίδευσιν εἶνε οἱ ἐπισημότατοι τῆς χώρας ἄνδρες, διότι περιποιεῖ ἀληθῶς δόξαν τὸ νὰ ἐπιτηρῇ τις τὴν ἐκπαίδευσιν· οἱ περιφανέστατοι δὲ τῶν συμπολιτῶν μας ἀπεποιήθησαν θέσιν εἰς τὴν δημοσπονδικὴν γερουσίαν, ἵνα μείνωσι διευθυνταὶ τῶν σχολείων μας.

— Εἶνε δυνατόν τοῦτο; ἀνέκραξα.

— Διατὶ ἐκπλήττεσθε; Νομίζετε ὅτι ἐν χώρᾳ ὁποία ἡ ἡμετέρα, ἀγνοοῦσι τί προξενεῖ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐθνῶν; ἐν δημοκρατικῇ δὲ κρατεῖ, ἐνθα ὁ λαὸς εἶνε κύριος, πρέπει νὰ νικήσῃ τις τὴν ἀμάθειαν, ἢ νὰ ἀπολεσθῇ ὑπ' αὐτῆς, διότι δὲν ὑπάρχει μέσος ὁδός. Τούτου ἕνεκα διὰ νὰ μορφώσωσι λαὸν πιστεύοντα καὶ ἀγαπῶντα τὴν ἀλήθειαν, οἱ πολιτικοὶ μας ἐν μόνον μέσον εἶδον, τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων, ὅπως καθιστώσιν καὶ τὸν ἔσχατον πολίτην ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεπτυγμένον, ὥστε νὰ μὴ ἀπατᾶται, καὶ τοσοῦτον συνετὸν, ὥστε νὰ κυβερνᾷ αὐτὸς αὐτόν.

— Καὶ ἐλύσατε τὸ πρόβλημα;

— Ναί, εἶπε, τὸ πρόβλημα ἐλύθη τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπεκτῆσαμεν σχολεῖα τόσον καλῶς συγκροτούμενα καὶ ἐντελῶς ἀμισθα, ὥστε δὲν εὐρέθη πλέον πατὴρ τολμηρὰς νὰ ἀρνηθῇ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀποστολὴν τῶν τέκνων του· διότι ὅταν ἡ κοινότης δίδῃ τὸ πᾶν καὶ αὐτὸ ἔτι τὸ χαρτίον καὶ τὰς γραφίδας, τίς θὰ ἦτο τόσον παράφρων ἢ τόσον ἐνοχός, ὥστε νὰ μὴ ὠρμηθῇ ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθεριότητος, καὶ καταδικάσῃ τὰ τέκνα του εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν ἀθλιότητα;

— Ἐλπίζω, τῷ εἶπον, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις εἶνε ὑποχρεωτικὴ, διότι μετὰ τοσαύτας θυσίας τὸ κράτος ἔχει δικαίωμα νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς ἄθροπους εἰς τὸ ἐκπαιδεύεσθαι, καὶ δὲν θὰ ἀνέχεται κτήνη εἰς τὴν κοινωνίαν.

— Ἀπερίφραστον πᾶσαν βίαν. ἀπεκρίθη, οὐχὶ διότι ἀμφιβάλλομεν περὶ τοῦ ἡμετέρου δικαιώματος, ἀλλὰ διότι φοβούμεθα νὰ προσαρτήσωμεν εἰς εὐεργέτημα μισητὴν ἰδέαν· τὸ πρόστιμον δὲ καὶ ἡ φυλακὴ θὰ καθίστων μισητὰ τὰ σχολεῖά μας, διὸ παραιτούμεν τὰς σκληρότητας ταύτας εἰς τὰς κυβερνήσεις, τὰς ἐπιζητούσας μᾶλλον τὴν ὑπακοήν, ἢ τὴν ἀγάπην τῶν πολιτῶν. Τὸ κύριον δὲ ζήτημα εἶνε νὰ καταστήσῃ τις γενικὴν τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ κατωρθώσωμεν ἡμεῖς τοῦτο, χωρὶς νὰ παραβιάσωμεν τὴν ἐλευθερίαν, διότι τὰ ἡμέτερα σχολεῖα, ὄντα προσιτὰ εἰς πάντα τὰ παιδιά μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δεκαῆξ ἑτῶν, θέλγουσι καὶ ἐλκύουσι καὶ τοὺς ἀπειθεστάτους. Ἐνταῦθα ἅπασα ἡ νεολαία, νοήσατε δὲ κατὰ βάθος τὴν λέξιν ταύτην, ἅπασα ἡ νεολαία μανθάνει τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφήν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν γεωμετρίαν καὶ τὴν ἰχνογραφίαν· διδάσκουμεν ἐπίσης ὀλίγην γεωγραφίαν, ἱστορίαν, φυσικὴν καὶ χημείαν, καὶ δὲν φοβούμεθα νὰ διδάξωμεν τὰ παιδιά ταῦτα ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν. Τοῖς ἐξηγουόμεν προσέτι τὸ σύνταγμα τῆς χώρας τῶν, διότι εἶνε πολῖται· ἕνεκα δὲ τῆς πληθύνου καὶ τῆς τελειότητος τῶν μαθημάτων μας, ὁ υἱὸς τοῦ ἑκατομμυριούχου ἰδιδάσκειται πλησίον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἐργάτου· ἰδοὺ βλέπω ἐκεῖ μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Γερὴν παίζουσαν μὲ τὴν θυγατέρα δυστυχῶς ὀπωροπώλιδος τῆς ὁδοῦ τῶν Καρυῶν· ἐνταῦθα βασιλεύει ἡ ἀληθὴς ἰσότης, ἡ ὑπόστα καὶ ἐξευγενίζουσα· ἐνταῦθα διακτρεῖται ἡ φιλοπατρία καὶ ἡ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀγάπη. Μορφόνων δὲ τις μίαν γενεάν, μορφώνει λαόν· τοῦτο εἶνε τὸ ἡμέτερον ἀξίωμα, καὶ τούτου ἕνεκα τὰ σχολεῖα ἡμῶν εἶνε τόπος ἱερὸς καὶ προσφιλεῖς εἰς πάντας.

— Διδάσκοντες ὅμως τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ, δὲν μὴ φοβῆσθε, ἐμπνέετε εἰς αὐτὰ συγχρόνως καταστρεπτικὴν φιλοδοξίαν; καὶ δὲν ῥίπτετε οὕτως εἰς τὴν κοινωνίαν ἀνθρώπους δυσανασχετοῦντας διὰ τὴν τύχην τῶν, καὶ προσέτι δὲν τοῖς γεννᾶτε ἐπιθυμίας, καὶ ἀνάγκας ἀνωτέρας τῆς θέσεώς των;

— Τοῦτο εἶνε παλαιὰ ἰδέα, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπεν ἐν Ἀμερικῇ. Ἐὰν ἐγκατελείπομεν τοὺς νέους ἐξερχομένους τοῦ περιόλου τούτου, οἱ φόβοι σου θὰ ἦσαν βάσιμοι· ἀλλὰ σκέφθητι, ὅτι ἡ κοινωνία καὶ ἡ κυβερνήσις μας εἶνε δύο σχολεῖα, ἅτινα οὐδέποτε κλείουσι πάντες δὲ οἱ πεπαιδευμένοι ἄνδρες εὐχαριστοῦνται καὶ θεωροῦσιν ὡς τιμὴν αὐτῶν νὰ διδάσκωσι τοὺς πολίτας· ἰδὲ τοὺς τοίχους μας κεκαλυμμένους διὰ προγραμμάτων· κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν γίνεται πολιτικὴ τις, φιλολογικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ ἀνάγνωσις· τὸ φῶς δὲ εἶνε τόσον πολὺ, ὥστε πρέπει τις νὰ εἶνε δις τυφλὸς ὅπως μείνῃ ἀμαθὴς· ἐτέρωθεν δὲ ἡ Ἐκκλησία ἥτις εἶνε ἀείποτε ἄσκητος,

καὶ αἱ μυριάδες ἐκεῖναι τῶν συναθροίσεων ἐν αἷς πλοῦσοι καὶ πτωχοὶ ἀπαύστως συνεταιρίζονται πρὸς διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἢ πρὸς ἀγαθοεργίαν· πρόσθε εἰς ταῦτα τὸν πολιτικὸν βίον καὶ τὸν τύπον. Τίς λοιπὸν δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τὴν ἀπαύστως ἀνυψουμένην ταύτην πλημμύραν; τίς δὲν ἤθελε παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ κύματος τούτου τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπερ φέρει τὴν ἀνθρωπότητα εἰς μέλλον βέλτιον;

— Εἴσθε λοιπὸν λαὸς σοφῶν;

— Ὁχι, εἶπε μεδιδῶν. Ἡ πολυμάθεια, ὡς καὶ ἡ καλλιτεχνία, εἶνε ἡ πολυτέλεια τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν, ἣν δὲν κατέχομεν ἀκόμῃ· διότι εἴμεθα ὀψίπλουτοι, καὶ μόλις μετὰ αἰῶνα θὰ ἀπαιτήσωμεν τὰς ἀνέσεις ἐκεῖνας, αἵτινες ἐπιτρέπουσιν ἐκπαίδευσιν ἄνευ συμφέροντος· ἀλλὰ τολμῶ νὰ εἶπω, ὅτι εἴμεθα ὀλιγώτερον ἀμαθὴς λαὸς τῆς γῆς· ἰδὲ δὲ, ὅτι ἐνταῦθα περίξ ἡμῶν δὲν ὑπάρχουσι χωρικοὶ, ἀλλὰ γεωργοὶ οὐδ' ἐργάται, ἀλλὰ τεχνῖται. Ἐξελθὼν τοῦ σιδηρουργείου τοῦ ὁ ἐργάτης ἐνδύεται μέλαν ἐνδυμα καὶ διευθύνεται ὅπως ἀκούσῃ ἀνάγνωσιν περὶ τοῦ Βάσιγκτων ἢ περὶ τῶν νέων ἀνακαλύψεων τοῦ Αἰθιόπιστου ἐν Ἀφρικῇ· ὁ δὲ γείτων τοῦ ἀδελφάντου πώλης θὰ ὑπάγῃ νὰ ἐργασθῇ εἰς σχολεῖον ἰχνογραφίας ἢ εἰς παραδόσιν χημείας· καὶ περ δ' ἔχοντες μεμελανωμένους τὰς χεῖρας, ἀμφότεροι εἶνε εὐγενεῖς καὶ ἀγαπῶσι τὰς ἡδονὰς τοῦ πνεύματος, ἐπίσης ὡς καὶ σὺ δύνασαι νὰ τὰς ἀγαπᾷς· ἂν δ' ὑπάγῃς πρὸς δυσμὰς εἰς καλύβην τινὰ μεμονωμένην εἰς τὰ δάση, θὰ σὲ δεχθῇ ἡ σύζυγος τοῦ σκαπανέως, ἥτις τὴν ἡμέραν μὲν ζυμώνει καὶ κατασκευάζει βούτυρον τὴν δὲ ἐσπέραν κρούει τὸ κλειδοκύμβαλον, καὶ δύναται νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ σοῦ περὶ πολιτικῆς, περὶ ἠθικῆς, καὶ ἴσως περὶ μεταφυσικῆς· καταγινόμενη δὲ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Τελείου μαγείρου (συγγραμματος μαγειρικοῦ), οὐδόλως ἀποτρέπεται νὰ ἐκτιμήσῃ τὸν Ἑμερσον, καὶ νὰ θέλγηται ἀναγινώσκουσα τὸν Κάνινγκ. Δὲν δίδομεν μὲν εἰς πάντας τὸν ὕλικόν πλοῦτον, ἂν καὶ ἐν Ἀμερικῇ ὁ πλοῦτος ἀποκτᾶται εὐκολώτερον ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην χώραν, ἀλλὰ προσφέρουμεν εἰς πάντας τὸν πλοῦτον ἐκεῖνον, ὅστις οὔτε τὴν σκωρίαν, οὔτε τοὺς κλέπτας φοβεῖται, παρέχοντες καὶ εἰς τὸν πτωχότατον τὰς διανοητικὰς ἐκείνας ἀπολαύσεις, αἵτινες ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ καὶ πάσῃ κοινωνικῇ θέσει εἶνε ἰσχυρὸς καὶ παρηγορία· οὕτω δὲ πράττοντες, φρονούμεν, ὅτι ἐκπληροῦμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διδασκάλου, καὶ φέρομεν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸν Θεὸν καλλιεργοῦντες τὸ πνεῦμα των καὶ τὴν ψυχὴν των.

Ἐθεώρουν τὸν νέον τοῦτον ἄνδρα μετὰ συγκινήσεως, ἣν δὲν ἐδυνάμην νὰ καταστείλω· οὐδέποτε δ' ἐπὶ ἀνθρωπίνης μορφῆς εἶδον λάμποντα τόσον ἐνθουσιασμόν καὶ τόσῃ πίστιν· κατ' αὐτὸν ἢ ἐπιστήμη καὶ ἢ θρησκεία ἦσαν διπλοῦν ὁ-

νομα τῆς ἀληθείας, ἡγάπα δὲ ἀμφοτέρω μετὰ τῆς αὐτῆς θερμότητος καὶ δυνάμεως.

Ἐν τῷ εἰρηνικῷ τούτῳ καταφυγίῳ ἐνόησα τὸ μυστήριον τοῦ Ἀμερικανικοῦ μεγαλείου.

ΕΓΧΕΙΡΗΣΙΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΕΠΙ ΤΙΓΡΕΩΣ

Τὸ νὰ σώσῃ τις τίγριν ἐπαπειλουμένην ὑπὸ τετάνου ἀποκόπτων τοὺς ὀνυχας αὐτῆς, εἶνε βεβαίως ἐγχείρησις, ἣν ὀλίγιστοι χειρουργοὶ ἤθελον πεισθῇ νὰ ἀναλάβωσι. Καὶ ὅμως τοιοῦτόν τι ἐγένετο ἐσχάτως ἐν τῷ Ζωολογικῷ κήπῳ τῆς Φιλαδελφίας ἐπὶ τίγρεως βασιλικῆς τῆς Βεγγάλης, ἥς οἱ ὀνυχες εἰσῆρχοντο ἐντὸς τῆς σαρκὸς αὐτῆς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ περιπατήσῃ εὐκόλως, κατατρυχομένη ταυτοχρόνως ὑπὸ δεινῶν ἀλγῆδόνων καὶ ἔχουσα συμπτώματα τετάνου. Ἀτρόμητος τις λεοντοδάμας ἐπεχείρησε τὴν θεραπείαν τῆς ἀσθενοῦς, ἥτις σημειώτερον ὅτι ἦτο ἀγριωτάτη καὶ πρὸ ἔτους εἶχε θανατώσει τὴν σύντροφόν της φαγοῦσα τὸν ἑνα τῶν ποδῶν αὐτῆς.

Ἐπὶ τῶν σιδηρῶν κιγκλίδων τοῦ κλωβοῦ ἔδεδσαν στερεῶς πέντε ἰσχυρὰ σχοινία λήγοντα εἰς συρτοθήλειαν καὶ σχοινίον τι ἀσφαλείας, δι' οὗ ἠδύνατό τις νὰ σφίγγῃ ἢ νὰ χαλαρώσῃ τὰς θηλείας κατὰ βούλησιν. Κατορθώσαντες νὰ περιζώσωσι τὸ θηρίον καὶ νὰ το προσδέσωσιν ἐπὶ τῶν κιγκλίδων, ἔδεδσαν ἔπειτα τοὺς πόδας αὐτοῦ τοὺς ἐμπροσθίους τὸν ἑνα μετὰ τὸν ἄλλον. Ἡ τίγρις πρῶτον μὲν μετὰ ὑπομονῆς ὑποβλήθεισα εἰς τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας ἐργασίας, ἤρξατο μετ' οὐ πολὺ ἀνθισταμένη μετὰ μανίας, καὶ δεινὸν ὠρυόμενη. Ὁ δὲ χειρουργὸς χωρὶς τὸ παράπαν νὰ πτοηθῇ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κλωβόν καὶ ἔδεδσε στερεῶς τοὺς δύο ὀπισθίους πόδας ὡς καὶ τοὺς ἐμπροσθίους. Παραχρῆμα δὲ ἤρξατο τῆς ἐγχειρήσεως καὶ ἀπέκοψε πάντας κατὰ σειρὰν τοὺς ὀνυχας ἐπιπάσσων τὴν πληγὴν διὰ στυπτηρίας καὶ ἀλείφων ἔπειτα αὐτὴν διὰ τερεβενθίνης. Ἡ ἐγχείρησις τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν ἦτο τὰ μάλιστα δύσκολος, διότι ὁ χειρουργὸς ἦτο πολὺ πλησίον τῶν φοβερῶν ὀδόντων τοῦ θηρίου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐγχειρήσεως δοθέντος σημείου πάντα τὰ σχοινία ἐσύρθησαν διὰ μιᾶς καὶ ἡ τίγρις ἀνέστη μετὰ σφοδρότητος. Ἐκ τοῦ τρόπου δὲ δι' οὗ ἐβιάδιζεν ἐν τῷ κλωβῷ, ἐφάνη ὅτι τὰ μέγιστα ἀνεκουφίσθη.

Εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας διήρκεσεν ἡ ἐγχείρησις. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ὀνυχες θὰ αὐξηθῶσι μετ' οὐ πολὺ, λαμβάνοντες κακὴν ἀναμφιβόλως διεύθυνσιν, θὰ γείνῃ ἀνάγκη καὶ δευτέρως ἐγχειρήσεως ἵνα περικοπῶσιν οἱ ὀνυχες καὶ λάβωσι τὴν ὀρθὴν διεύθυνσιν.

K**

Τὸ μικρότατον ἀτμοκίνητον τοῦ κόσμου εἶνε τὸ πρὸ μικροῦ ἐν Fordham, τῆς Ἀμερικῆς, ὑπὸ τοῦ κ. J. Davidson ναυπηγηθέν. Ἐχει μῆκος 4 μέτρων καὶ πλάτος 0,75.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Α'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ'—ΒΙΣ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑΝ.

Ἐν Ἀθῆναις, τῇ 23 Μαρτίου 1879.

Ἀγαπητῇ μου φίλῃ,

Ὅτε πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἀπεχωρίσθημεν ἐπὶ τοῦ Παρόριου, καὶ σὺ μὲν—εὐτυχῆς θνητὴ!—ἀπῆρχεσθαι διὰ τῆς Ἰταλίας εἰς τὰς θαλαρὰς ὄχθας τῆς λίμνης τοῦ Κόμου, ἐγὼ δὲ ἡ ταλαίπωρος ἐπέστρεφον εἰς τὸν κονιορτὸν τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦ κονιορτοῦ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, εἶγες τὴν ἰδιοτροπίαν νὰ μοῦ ζητήσῃς τακτικὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἀλληλογραφίαν, καὶ εἶχα τὴν ἀνοησίαν νὰ σοῦ τὴν ὑποσχεθῶ. Δὲν σὲ ἤρκει ὅτι ἀπῆλυσες ἐπὶ δύο μῆνας τὰ κάλλη τῆς πρωτευούσης μας, δὲν σὲ ἤρκει ὅτι ἀνερχίχθης εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ ἐξέδραμες πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς σου συνειδήσεως εἰς Ἐλευσίνα, καὶ ἐπεσκέφθης τὰς Μυκηναίαις ἀρχαιότητας ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, καὶ εἶδες τὴν Πεντέλην καὶ τὸν Μαρμαρῶνα, καὶ ἐμαγεύθης τέλος πάντων ὅσον εἶνε τακτικὸν καὶ προσῆκον νὰ μαγευθῇ μὲ τὰς Ἀθῆνας πᾶς ὁ κατὰ πρῶτον αὐτὰς ἐπισκεπτόμενος· δὲν σὲ ἤρκεσαν αἱ ὥραϊαι ἐντυπώσεις καὶ ὁ πατριωτικὸς ἐνθουσιασμός, ἅτινα παρελάβαντες ἐφόδιον τοῦ τριημέρου θαλασσοῦ ταξειδίου σου· ἤθελες καὶ ἐξακολούθησιν τοῦ διμήνου ἀθηναϊκοῦ σου μυθιστορήματος, καὶ τὴν ἐξακολούθησιν αὐτὴν τὴν ἐζήτησες παρ' ἐμοῦ. Ἐγὼ δὲ ἡ μωρὰ—διότι τί ἄλλο ἢ μωρία εἶνε νὰ ὑπόσχεται τις ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ;—ἐγὼ ἡ μωρὰ τόσον ὑπερηφανεύθηκα διὰ τὴν προτίμησιν, καὶ τόσον συνεκινήθηκα ἀπὸ τὸ διαιγνὲς δάκρυ, τὸ ὁποῖον ἐκρέματο εἰς τὰς τοξοειδεῖς σου βλεφαρίδας, ὥστε ἐσπευσά νὰ σοῦ ὑποσχεθῶ μὲ στρογγύλον τὸ στόμα. Ἐκολλάκευσε, βλέπεις, ἡ πρότασις σου καὶ τὸ χρόνιον νόσημα τοῦ φιλαθηναϊσμοῦ μου, καὶ ἔδραξα προθύμῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλῶ καθ' ἑβδομάδα, καθ' ἑβδομάδα! τὸρα τὸ συλλογίζομαι καὶ φρίττω!—περὶ τῶν Ἀθηνῶν μου καὶ τῶν Ἀθηναίων μου, περὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου καὶ τοῦ Ἀντροῦ τῶν Νυμφῶν, περὶ τῶν Σητῶν (ἢ στύλων; ὡς προσεπάθει, νομίζω, νὰ σὲ διδάξῃ ἀρχαιολόγος τις) τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, περὶ τοῦ Φαλήρου, καὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων.

Τί τὰ θέλεις ὅμως! Μόλις σ' ἀπεχωρίσθηκα, κα' ἐνόησα πάραυτα πόσον δίκαιον ἔχει ἡ γαλλικὴ παροιμία: promettre et tenir sont deux. Ἐσυλλογίσθηκα τί σοῦ ὑποσχεθῶν καὶ ἀντρυχίασα—ὄχι, δὲν ἀντρυχίασα—εἶνε ποιητικὴ ὑπερβολή—ἐφρίξα μόνον, καὶ—τὸ πεζότερον—... μετενόησα. Ναι, ἀγαπητῇ μου! μετενόησα. Δὲν ἐντρέπομαι, βλέπεις, νὰ τὸ εἶπω, ἀφοῦ δὲν ἐντρέπην νὰ τὸ κάμω. Καὶ δὲν ἠρέσθη μόνον εἰς αὐτό· ἤλπισα συγχρόνως, ὅτι θὰ ἐλθσύνεις καὶ σὺ τὴν κατηραμένην ἐκείνην ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποῖαν ὑπὸ τὸ κράτος τρυφερᾶς συγκινήσεως εἶ-

χες ζητήσει και λάβει παρ' ἐμοῦ, και ὅτι τοιού-
τωτρόπως τὸ ἔγκλημα τῆς μετανόιας μου ἤθε-
λεν ἐξαλείψει ἡ ἐλεημοσύνη τῆς λήθης σου. Τό-
σον δὲ μεγάλη ἦτο ἡ ἐλπίς μου, ὥστε ἀρῆκα, ὡς
εἶδες, νὰ παρῶ ὁλόκληρος μὴν ἀπὸ τῆς ἀνα-
χωρήσεώς σου, χωρὶς νὰ λάβω εἰς χεῖρας τὸν
κάλαμον, ὡς λέγουν οἱ συγγραφεῖς, χωρὶς οὐδ' ἡ
ἐλαχίστη τύψις συνειδήσεως νὰ ταραξῇ τὴν ὁ-
κνηρίαν μου. Ποῦ νὰ ὑποθέσω, ὅτι ἡ τύψις τῆς
συνειδήσεώς μου θὰ μ' ἤρχετο ἐν πρώτῃ σφρα-
γισμένη ἐντὸς ἐπιστολῆς σου! Θεέ μου, τί ἐπι-
στολή εἶνε αὕτη! Σὺ εἶσαι, ἡ δὲν εἶσαι σὺ; Ὁχι,
σὺ εἶσαι, σὺ ἡ ἰδίᾳ, ἀλλ' ἔχεις βεβαίως τὰ νεῦρά
σου. Φιλαθυναῖσμός παροξυσμὸς κατέλαβε, βλέ-
πω, καὶ σέ, καὶ ὁ παροξυσμὸς αὐτὸς ἐξεφύρηκε
κατὰ τῆς κεφαλῆς μου. Ἐνθυμεῖσαι, λέγεις, τὰς
Ἀθῆνας, καὶ . . . στεναίξεις!—Κύριε ἐλέησον!
—καὶ δὲν δύνασαι νὰ ἐννοήσης τὴν ἀμέλειάν μου,
καὶ δὲν ἀντιγράφω ἀρκεῖ ὅτι σὲ ἀνέγνωσα.

Ἐπιμένεις λοιπὸν καὶ καλὰ; τὸ θέλεις; Nous
le voulons! ὡς ἔλεγεν ὁ χαριέστατος Frédéric
εἰς τὴν Κόρην τοῦ Συντάγματος. Ἐπιθυμεῖς—
τί ποιητικαὶ ἐπιθυμίαι σὲ κατέλαβον—νὰ ἀνα-
πνέης ὀλίγην αὐρανὴν ἀπὸ τῶν ἐπιστολῶν
μου, καὶ νομίζεις, λέγεις, ὅτι ὁ ἀνευρίσκης εἰς
αὐτὰς τὸ ἄρωμα τοῦ θύμου τῶν πεδιδῶν μας.
Πτωχὴ μου φίλη! καὶ ποῦ νὰ ἤξευρες! Δὲν ἤν-
θησεν ἀκόμη τὸ θυμάρει τῶν Ἀθηναίων! τὸ φαντά-
ζεσαι; Ὁ Μάϊός μας, βαρυνθεὶς, φαίνεται ν' ἀ-
κούη τὰς ὕβρεις τῶν Ἀθηναίων διὰ τὸν καύσωνα
του, μὴ θέλων νὰ καλῇται πλέον θέρος, ἀπεφά-
σισεν ἐφέτος νὰ ὀνομασθῇ χειμὼν, καὶ τὸ κα-
τῶρθεν. Ἐντράπη μὲν νὰ φέρῃ καὶ εἰς ἡμᾶς
χιόνες, ὡς ἔφερον εἰς τοὺς Τριπολίτας, ἀλλὰ
μᾶς ἔφερον ὅμως ψυχὸς καὶ βορρᾶν καὶ βροχάς,
κρυολογήματα καὶ βῆχα καὶ πταρμούς. Ἐννοεῖς
τί ἤκουσεν ὁ φίλος ὑπὸ τὴν νέαν του αὐτὴν μορ-
φήν! Οὐδὲ μία κἄν ἀηδὼν εὐρέθη νὰ χαιρετίσῃ
τὴν ἀφίξίν του, ἐκ τῶν ἀπείρων δὲ συνήθως θια-
σωτῶν του, οἵτινες ἐξενύκτουν εἰς τοὺς κήπους
πρὸς χάριν του, ὀλίγιστοι μὲν εἶχον ἐφέτος τὸ
θάρος νὰ ξενυχτήσωσιν εἰς τὰ περὶ τὴν πόλιν
ζυθοπωλεία, χάριν τοῦ . . . ζύθου. Ποιητὴς οὐδεὶς
ἐτόλμησε νὰ τὸν προσφωνήσῃ ἐφέτος—οὐδ' αὐ-
τὸς ὁ κ. Ματαράγκας—, εἰς δὲ μόνον, σατυρι-
κὸς καὶ αὐτὸς, τὸν ἔψαλεν ὅπως τοῦ ἤξιζε.

Ὁ Μάϊ,

τοῦ εἶπε,

Ὡς τὸ θεῖόν σου, ἄφησε,
νεροπονταῖς καὶ κλάψα
πᾶψε καὶ ἐθαρεθήκαμε,
κάμε καὶ λίγη κίψα!
Τὴν ὥρα δὲν ἐβλέπαμε
νάρθη, γὰρ νὰ μπορέσουμε
τοῦλάχιστον τὰ ρούχα μας
τὰ ἄλλα νὰ φορέσουμε.
Ἀλλὰ καὶ σὺ κλαψόμηνες
ἀπ' ὅ,τι βλέπω γίνεσαι.

Μὰ ταῖς μουσχαῖς καὶ τᾶνθ σου
γὰρ Μάϊς δὲν μοῦ φαίνεται!

Ἀγνοῶ ἀν οἱ ἐξορκισμοὶ τοῦ κ. Ἀβλίου ἐ-
πτόησαν τὸν χειμερινόν μας Μάϊον, ἡ δὲ συνεκί-
νησεν αὐτὸν ἡ περίφρων σιγὴ τῶν λοιπῶν βάρ-
δων τοῦ ἑλληνικοῦ Παρνασσοῦ. Τὸ βέβαιον εἶνε
ὅτι πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἠλλαξέ παλιν γνώμην, καὶ
ἐγείνεν ὅ,τι ἦτο πάντοτε, τουτέστι θέρους καὶ
καύσωνος μὴν. Ἐννοεῖς, ὅτι ἡμεῖς καὶ παλιν πα-
ραπονούμεθα διὰ τὸν καύσωνα, ὅπως παρεπονού-
μεθα πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος διὰ τὸ ψυχρὸς. Ἀλλ'
ὁ Μάϊος δὲν ἔχει βεβαίως σκοπὸν νὰ μεταβληθῇ
εἰς φούρνον τοῦ Νασρεδίν-Χότζα, διὰ νὰ εὐχα-
ριστήσῃ τὰς ἰδιοτροπίας μας, καὶ θὰ ψηθῶμεν
ἐπομένως τακτικά, ὡς πάντοτε, ἀκούοντες τὴν
ἡμέραν τοὺς τέττιγας καὶ τὴν ἐσπέραν τὰς γαλ-
λίδας τραγωδιστρίδας τοῦ Φαλέρου ἢ τὸν Νικη-
φόρον καὶ Ἀλεξιάδην τῶν ἱλιστιλίων θεάτρων. Αὐτὰ
ὅλα τὰ ζητεῖς σὺ, καὶ θὰ τὰ ποθῇς βεβαίως
ἐντὸς ὀλίγου ἀπὸ τῆς Ὁραίας Νήσου τῆς λί-
μνης σου. Μὴ ἀπελπίζεσαι ὅμως, καὶ ἐγὼ σὲ στέλλω
προσεχῶς ἕνα ἀθηναῖον τέττιγα, ἵνα παρηγορῇ,
διὰ τῆς θέας του κἄν, τὰς ὥρας τῆς ἀνίας σου.

Τί ἄλλο νὰ σοῦ γράψω; Ἄ! ἔχω ἐν νέον,
πένθυμον ὅμως καὶ βαρὺ, τὸ ἐποῖον ὁλῶσθαι
βεβαίως τοὺς ὀφθαλμούς σου, καὶ θὰ συστειλῇ
τὴν καρδίαν σου. Ὁ Ἐπαμεινώνδας Δεληγεώργης
ἀπέθανεν! Ὁ νέος ἐπὶ καὶ ἀκμαῖος πολιτικὸς ἀ-
νὴρ, ὁ γλυκὺς καὶ ἀπτόητος ῥήτωρ, ὁ ἀκαμπτος
καὶ χρυσὸς κυβερνήτης, ἀνηρπάγη ἐντὸς τεσσάρων
ἡμερῶν ὑπὸ νόσου ὀξείας, ἥτις καὶ ἄλλοτε, πρὶν
δῶδεκα ἐτῶν, τὸν εἶχεν ἐπιβουλεύσῃ, καὶ ἦς
ὅμως δὲν κατῶρθεν νὰ παλαίσῃ ἐκ δευτέρου τὸ
ἐξηντηλημένον σῶμα τοῦ ἀτυχοῦς τέκνου τοῦ Με-
σολογγίου. Τέσσαρες ἡμέραι ἀγωνίας, καὶ ὡς
συνήγωνία μετ' αὐτοῦ ὁλόκληρος ἡ πόλις τῶν
Ἀθηναίων, ἤρκεσαν νὰ νεκρώσωσι τὴν μελίρρυτον
ἐκείνην γλῶσσαν, ἥτις τοσάκις εἶχε γοητεύσει
τὰ ἀκροατήρια τῆς Βουλῆς. Ἐνθυμεῖσαι ὅτε πρὸ
τεσσάρων ἐτῶν συνωθούμεναι καὶ αἱ δύο διὰ τῆς
στενῆς κλίμακος, κατωρθώσαμεν μετὰ κόπον πο-
λὺν νὰ εὐρώμεν θέσιν ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἀκροα-
τηρίου τῶν κυριῶν, καὶ προσμένονσαι ἀνυπομό-
νως νὰ τὸν ἀκούσωμεν, ἐκινούμεν τὰ ῥιπίδιά μας
ὡς ἀνεμιστικαὶ μηχαναί, ἵνα μὴ λιποθυμήσωμεν
ἐκ τοῦ καύσωνος καὶ τῆς στενοχωρίας; Ὁ Δε-
ληγεώργης θὰ ὁμιλήσῃ! Ὁ δὲ ὁμιλήσῃ ὁ Δεληγεώρ-
γης» ἐψιθύριζον περὶ ἡμῶν τὰ πυκνὰ ἀκροατή-
ρια, καὶ μετ' ὀλίγον ἀληθῶς τὸν εἶδομεν ἐγκα-
ταλείποντα τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ἀναβαίνοντα εἰς
τὸ βῆμα. Ἐνθυμεῖσαι, ποῖα βαθεῖα σιωπὴ ἐκλει-
σεν εὐθὺς τὰ οὐχὶ συνήθως σιωπηλὰ στόματα
τῶν βουλευτῶν καὶ ἀκροατῶν. Ἐνθυμεῖσαι, πῶς
εἰσώρμησαν αἴφνης διὰ μιᾶς εἰς τὰς κενὰς τῶν
ἐδρας οἱ ἀπόντες, ἐχθροὶ του καὶ φίλοι του, καὶ
κατέλαβον ἐν ἡσυχίᾳ τὰς θέσεις των, καὶ ὥπλι-
σαν τὰ ὦτά των διὰ τῶν χειρῶν των, ἵνα μὴ

χάσωσι μίαν τοῦ συλλαβὴν. Δὲν εἶχον δίκαιον;
Τὸ κατ' ἐμέ, οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν στιγ-
μὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν οὐδὲ σὺ, εἶμαι βεβαία,
ἐλπίσθ' ἔσσης. Τὸ ὑπερῆφρον ἐκεῖνο παρὰστημα,
ἡ εὐγενὴς μορφὴ, ἡ σεμνὴ ἀναβολή, τὸ ἐγκρατὲς
καὶ μεμετρομένον τῶν κινήσεων, τὸ ἱλαρὸν καὶ
ἀτάραχον βλέμμα τοῦ ῥήτορος μὲ ἐγοήτευσαν ἀ-
ληθῶς, πρὶν ἢ ἐπὶ οὗτος ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη του.
Καὶ ὅμως, ποῖα ἐπὶ μὲ ἀνέμενε γοητεία, ὅταν ἤ-
νοιξεν ἐκεῖνος τὸ στόμα! Δὲν ἦτο, ἔλεγες, φωνὴ
ἐκείνη, ἀλλὰ γλυκεῖά τις καὶ μυστηριώδης ἀ-
πήχησις κώδωνος κρυσταλλίνου, μαγεύουσα τὴν
ἀκοήν, καὶ κρατοῦσα ὑπὸ διαρκὲς καὶ ἀκατα-
μάχητον θέλητρον τὸν ἀκροατήν. Οὐδέποτε ἤ-
κουσα γλυκυτέραν ἀνθρώπου φωνήν, σπανίως δὲ
καὶ ἤχου οἰουδῆποτε κλαγγήν, ἥτις νὰ ἔχῃ το-
σαύτην τὴν μυστηριώδη τῆς γοητείας. Μετὰ τὰς
πρώτας του λέξεις δὲν ἐννόουν πλέον τί ἔλεγε,
διότι—σοῦ ἐξωμολογήθην τὸ πάθημά μου;—
δὲν ἐπρόσεχον πλέον εἰς τὴν ἐννοίαν τῶν λεγομέ-
νων· μὲ ἤρκει ἡ διαρκὴς ἐκείνη μουσικὴ, ἣν ἀ-
πλήστως κατέπινον οὕτως εἰπεῖν τὰ ὦτά μου,
μὲ ἤρκει ἡ μελωδία ἐκείνη τοῦ λόγου, ἡ ἀρμο-
νία τῆς φράσεως, ἡ οὐδέποτε προσκόπτουσα, ὁ
ῥυθμὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἐνετεινετο καὶ ἐχαλαροῦ-
το, παλλόμενος ὡς βαρβίτου χορδὴ ὑπὸ τόξον ἀ-
ριστοτέχνου, τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο μέλος, ὅπερ
ἐξέπνεεν ἡρέμα εἰς τὸ τέλος τῆς φράσεως, ὡς ὁ
ἐπὶ τῆς λείας ἀμμου ἐκπνέων φλοῖσθος τοῦ κύ-
ματος. Ἐκλεισα, ἐνθυμούμαι, τοὺς ὀφθαλμούς,
καὶ ἤκουον, καὶ ἤκουον, καὶ μ' ἐφάνη ὅτι ἀπὸ
γλυκὺ ἐξύπνησα ὄνειρον, ὅτε μ' ἐπρότεινε ν' ἀ-
ναχωρήσωμεν, διότι ὁ Δεληγεώργης εἶχε καταβῇ
ἀπὸ τὸ βῆμα. Τὰ ἐνθυμεῖσαι ὅλ' αὐτὰ; Τὰ ἐν-
θυμεῖσαι βεβαίως, διότι πολλάκις κατόπιν μ' ἐ-
περίπαιξες διὰ τὸ πάθημά μου ἐκεῖνο, τὸ λίαν
ποιητικόν, ὡς τὸ ἀπεκάλεσες. Ἀλλοίμονον! δὲν
θὰ τὸ πάθω πλέον αὐτὸ τὸ πάθημα, διότι ὁ ἄρ-
γῆς πολὺ νὰ ἀποκτήσῃ ἄλλον Δεληγεώργην τὸ
βῆμα τῆς βουλῆς! Πόσον βαθύως συνησθάνθη
τὴν ἀπώλειάν του ὁ λαὸς τῶν Ἀθηναίων! Εἶδα,
φίλη μου, πένθος ἀληθινὸν καὶ ἐγκάρδιον εἰκο-
νισμένον εἰς ὅλων τὰς μορφάς· εἶδον τὰς θύ-
ρας καὶ τὰ παράθυρα τῶν ἐμπορικῶν καταστη-
μάτων περιβεβλημένας μελανὰ παραπετάσμα-
τα· εἶδον τριάκοντα στεφάνους ἀποτιθεμέ-
νους ἐπὶ τοῦ φερέτρου του· εἶδον δάκρυα ἀνε-
πίπλαστα σταλάζοντα ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ του με-
τώπου!

Κλείω βαρύθυμος τὴν ἐπιστολήν μου, ἥτις καὶ
εἰς σὲ βεβαίως βαρυθυμίαν θέλει προξενήσῃ. Ἀλλ'
ἦτο δυνατόν νὰ σοῦ γράψω, καὶ ν' ἀποσιωπήσω
τὸ φοβερὸν αὐτὸ δυστύχημα, τὸ ὁποῖον ἀπωρρά-
νισεν ὅχι μόνον μίαν οἰκογένειαν, ἀλλ' ἔθνος ὁ-
λόκληρον;

Εὐχέσθω νὰ ἡμῶι φαιδρότερα τὴν ἐρχομένην
ἐβδομάδα, καὶ μὴ μὲ μαλώσῃς πλέον, διότι βλέ-

πεις πῶς σὲ τιμωρῶ: ἀντὶ ἐπιστολῆς, σοῦ γρά-
φω. . . σωστὸν σύγγραμμα.

ΣΟΦΙΑ

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἡθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγιοῦ.]

174.

Μᾶλλον πρὸς ἀνυπόκρισιν τῶν παρόντων δει-
νῶν συμφέρει νὰ προσηλώσῃ τὸν νοῦν αὐτοῦ ὁ
ἀνθρώπος, ἢ πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐν τῷ μέλ-
λοντι ἐνδεχομένων.

175.

Ἡ εὐστάθεια ἐν τῷ ἔρωτι, διηγετικὴ εἶναι ἀ-
στασία· διότι τοῦ ἀνθρώπου ἡ καρδιά σήμερον
μὲν προσκολλᾶται εἰς τοῦτο τοῦ ἀγαπωμένου
προσώπου τὸ προτέρημα, αὐριον δὲ εἰς ἐκεῖνο. Ἀλ-
λοτε δὲ ἄλλο προτιμᾷ καὶ διὰ τοῦτο ἡ λεγο-
μένη εὐστάθεια ἀστασία τις εἶναι, ἀναφερομένη
ὅμως καὶ περιοριζομένη εἰς ἓν μόνον καὶ τὸ αὐτὸ
πρόσωπον.

176.

Δύο ὑπάρχουσιν εἶδη εὐσταθείας ἐρωτικῆς. Καὶ
τὸ μὲν προέρχεται ἐκ τῆς ἀκαταπαύστου ἀνευ-
ρέσεως ἐν τῷ ἀγαπωμένῳ προσώπῳ νέων ἀφορ-
μῶν ἀγάπης, τὸ δὲ εἶναι τέκνον τῆς ἡμετέρας
φιλοτιμίας, ἥτις ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ δείξωμεν ὅτι
εἴμεθα εὐσταθεῖς.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Δικηγόρος δυσειδέστατος ὑπερήσπιζεν ὑπόθε-
σιν τινα περὶ διαζυγίου. Παραφερόμενος δὲ ἐν τῇ
ὀργῇ τῆς ἀγορεύσεώς του, ἐκακολόγει δεινῶς τὸν
ἄνδρα τῆς πελάτιδος του, λησμονῶν καὶ τοὺς
κοινοτάτους κανόνας τῆς εὐπρεπείας, ὥς ὁ πρόε-
δρος πολλάκις ἐπεχείρησε νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς
τὴν τάξιν. Τέλος δὲ ὁ δικηγόρος ἐξετόξευσε τὴν
σκληρὰν πῶς ταύτην φράσιν· «Ἡ εὐμορφία, τὸ
εἰδεύρω, κύριοι, δὲν εἶνε τὸ μόνον συστατικόν
τῆς εὐτυχίας· πᾶς ἀνθρώπος εἶν' ἐλεύθερος νὰ
εἶνε ἄσχημος, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ὅρια τὰ ὁ-
ποῖα πρέπει νὰ σέβεται τις. Λοιπὸν, κύριοι, τὰ
ὅρια ταῦτα ὁ κ. Κ** τὰ ὑπερέβη κατὰ φοβερὸν
τρόπον. . . Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ἐπὶ γῆς ἀν-
θρώπος ἀσχημότερος τοῦ κ. Κ**.

Δικηγόρε, ὑπέλαβεν ὁ πρόεδρος, λησμο-
νεῖτε! . . .»

Πάντες ἀνεκάγχασαν καὶ πρῶτος πάντων ὁ δι-
κηγόρος αὐτός.

Ὑπερπαινῶν τις νέον εὐήθη ἐπανελάμβανε
συνεχῶς:

— Μὰ σοῦ ἔχει ἕνα πνεῦμα ὁ πειρασμός, μὰ
τί πνεῦμα, πολὺ πνεῦμα.

— Τὸ πιστεύω, ὑπέλαβε κυρία τις, πρέπει
μάλιστα νὰ ἔχῃ πολὺ καὶ πολὺ, διότι ποτὲ δὲν
κάνει χρῆσιν αὐτοῦ, ὥστε νὰ το δαπανᾷ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Πρὶν ἢ τις ἀπαγγείλῃ εὐφρολογίαν, πρέπει προηγουμένως νὰ σκεφθῇ κατὰ πόσον αὕτη δύναται νὰ εἶνε εὐπρόσδεκτος εἰς ἕκαστον τῶν παρεστώτων.

* * Ἡ πολυτέλεια εἶνε πρᾶγμα ὅλως σχετικόν· ἀνάκτορον βασιλέως δύναται νὰ εἶνε ἀπλούστατον καὶ καλύβη ποιμένου πολυτελεστάτη.

* * Τὸ μάτι τοῦ νοικοκύρη τρέφει τὸ ἄλογον. (Ισπ. παροιμία)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Παράξενος ἀσφαλιστικὴ ἐταιρεία ἰδρύθη κατ' αὐτὰς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

Ἄμα γεννημένου τοῦ παιδίου προκαταβάλλουσιν οἱ γονεῖς αὐτοῦ χρηματικὴν τινα ποσότητα, καὶ ἐὰν προσβληθῇ ὑπὸ εὐλογίας, ἐπειδὴ εἶνε ἀδύνατον νὰ δώσωσιν ἄλλο πρόσωπον ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῆς νόσου ἀφανισθέντος, γίνεται ὅπως ἐν ταῖς πυρποληθείσαις οἰκίαις, δίδονται δῆλον ὅτι χρηματικαὶ ἀποζημιώσεις ἀναλόγως τῶν ἐλπίδων ἃς εἶχον περὶ τῆς ἀφανισθείσης εὐμορφίας τοῦ παιδίου.

Παράξενον ὄντως τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ ὅπως δὴ ποτε εἶνε πρακτικώτατον καὶ ἀμερικανικώτατον.

Κατ' αὐτὰς ἐγκαινίζεται ἡ πρώτη τηλεγραφικὴ γραμμὴ ἐν Θιὲν-Τσὶν τῆς Σινικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἀγγλῶν ἔχουσα μῆκος 40 ἀγγλικῶν μιλίων, ἐκάστου ἀγγλικοῦ μιλίου ἰσοδυναμοῦντος πρὸς 1609 μέτρα.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΥΓΙΕΙΝΗ

Δηλητηρίασις διὰ τῶν τεχνητῶν ἀνθέων.

Τὸ λαμπρὸν ἐρυθρὸν χρῶμα ὅπερ ὁ συρμὸς τὸ ἔτος τοῦτο ὥρισεν ὡς χρῶμα τῶν ἀνθέων τῶν κοσμοῦντων τοὺς γυναικεῖους πῖλους, παράγεται ἐκ τῆς ἐρυθροσύνης, ὡς ὠνόμασαν μίαν τῶν περιεργωτάτων οὐσιῶν τῶν ἄρτι ἐξαχθεισῶν ἐκ τῆς πίσεως.

Καὶ ἡ μὲν ἐρυθροσύνη εἶνε ἀβλαβής, ἀλλ' οἱ ἀνθοποιοὶ δὲν μεταχειρίζονται αὐτὴν ἐν καθαρᾷ καταστάσει, προτιμώντες νὰ ἐμβαπτίζωσι τὰ πέταλα τῶν ἀνθέων ἐν πηκτῷ τινι μίγματι ὅπερ ἀγοράζουσιν ἔτοιμον καὶ οὗ ἡ κατασκευὴ εἶνε μυστικὴ. Ἐκ τῶν ἀνθέων τῶν οὕτω χρωματιζομένων, ἐξατμίζονται κατὰ τὴν ὥραν τῆς κατασκευῆς νέφη κόνεως ἐρυθρᾶς λεπτεπιλέπτου, προξενούσης εἰς τοὺς ἐργάτας κοψίματα παρεμφερῆ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ μολύβδου κωλικοπόνους. Ἡ ἐπὶ τῆς υγιείας γαλλικὴ ἐπιτροπὴ ἀναλύσασα τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μίγμα ἀνεκάλυψεν ὅτι ἡ οὐσία αὕτη οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἄλας μολύβδου ἐν ᾧ ἡ ἐρυθροσύνη ἐπέχει τόπον δξέος. Ἐκ τούτου δὲ εὐκόλως ἐξηγεῖται τὸ πρᾶγμα.

Τὰ ἄνθη δὲ ταῦτα εἶνε ἐπιβλαβῆ οὐ μόνον εἰς τοὺς κατασκευάζοντας αὐτά, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς

κυρίας τὰς ποιούμενας χρῆσιν αὐτῶν. Ὁ μολύβδος εἶνε τὸ φοβερώτατον τῶν μεταλλικῶν δηλητηρίων, διότι ἡ βιομηχανία ποιεῖται χρῆσιν αὐτοῦ ποικιλωτάτην καὶ πλείστην ὅσῃν, καὶ διότι τὰ ποτελέσματα αὐτοῦ ἀναφαίνονται βραδέως καὶ κατ' ὀλίγον, ὥστε δὲν εἶν' εὐκόλον νὰ τὰ ἀνακαλύψῃ τις ἐν καιρῷ καὶ νὰ μαντεύσῃ τὴν αἰτίαν αὐτῶν.

Τὸ πρᾶγμα ἐγένετο γνωστὸν καὶ εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, ἵνα ἀπαγορεύσῃ τὴν χρῆσιν τῆς ἐρυθροσύνης καὶ τοῦ μολύβδου εἰς χρωματισμὸν τῶν ἀνθέων. Ὅπως δὴ ποτε πρὶν ἢ ποιήσῃ τοῦτο ἡ Ἀστυνομία καλὸν εἶνε καὶ φρόνιμον νὰ μὴ μεταχειρίζονται αἱ κυρίαι τὰ ἐπιβλαβῆ ταῦτα κοσμήματα.

ΣΥΝΤΑΓΑΙ ΩΦΕΛΙΜΟΙ

2.

Ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς ὀδονταλγίας.

Ζήτησον ἐκ φαρμακείου τὸ ἑξῆς μίγμα :

Teinture de benjoin	(Βάμμα Βενζόης)	6 gr.
Teinture d' iode	(" ἰωδίου)	1 "
Tannin	(Ταννίνη)	0,50
Chloroforme	(Χλωροφόρμιον)	1 "
Chlorydrate de morphine	(Χλωριυδρική μορφίνη)	0,05

Βύθισον ὀλίγον βαμβάκιον ἐντὸς τοῦ ρευστοῦ τούτου καὶ θέσε το ἐπὶ τοῦ πάσχοντος ὀδόντος. Ἐπανάλαβε δις καὶ τρίς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, ἐν περιπτώσει ἀτελοῦς ἀποτελέσματος. Σπανιώτατον ἐν τούτοις νὰ μὴ ἀρκέσῃ μία μόνη χρῆσις.

CABROL

Ἀρχίατρος Στρατ. Νοσοκομείων.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τίς δρέψκς ἄνθη δὲν ἐπεθύμησε καὶ νὰ τὰ διατηρήσῃ ἀκμαῖα καὶ δροσερὰ ὅσον τὸ δυνατόν πλείονα χρόνον ; Χάριν τῶν φιλανθῶν ἀναγνωστριῶν τῆς Ἑστίας παρέχομεν τὰς ἐπομένους ὁδηγίας.

Καὶ πρῶτον μὲν δρέπουσα ἄνθη μὴ τὰ ἀποσπάσης βιαίως μηδὲ κόψῃς διὰ ψαλίδος, ἀλλὰ διὰ μαχαιριδίου, ὅσον οἶόν τε ἄριστα ἡκονημένου. Θὲς ἔπειτα αὐτὰ ἐν ὕδατι καθαρῷ, φροντίζουσα νὰ ἀνανεοῖς τὸ ὕδωρ καθ' ἑκάστην, κόπτουσα ὀλίγον τὴν ἄκραν τοῦ καυλοῦ.

Ἡ ἀνθοδέσμη δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἐκτεθειμένη οὔτε εἰς τὸ ἄπλετον φῶς τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, οὔτε εἰς τὸ ζωηρὸν φῶς λυχνίας, διὰ τοῦτο ὀφείλομεν τὴν νύκτα νὰ καλύπτωμεν τὴν ἀνθοδέσμην δι' ἐφημερίδος.

Τὸ θέρος ὀφείλομεν νὰ δρέπωμεν τὰ ἄνθη τὴν πρῶταν, ἐν ᾧ εἶν' ἔτι κεκαλυμμένα ὑπὸ τῆς ἐωθινῆς δρόσου, οὐδέποτε δὲ μετὰ μεσημβρίας.

Ἴνα μεταφέρωμεν τὰ ἄνθη ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καλύπτωμεν αὐτὰ διὰ ὑγρῶν βρώων.

Ἵδωρ χλιαρὸν περιέχον ὀλίγην ἀμφοραν διαλελυμένην ἐν οἶνοπνεύματι, συντελεῖ εἰς ἀναζωογόνησιν ἀνθέων μαραινομένων ἤδη.

Συνδρομήτρια τῆς Ἑστίας.

ΑΘΗΝΗΣΙ—ΤΥΠΟΓΡ. ΚΟΡΙΝΘΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΑΤΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ 15.